

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

VIII. évfolyam 9. szám (8. Jahrgang Nr. 9.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1976 szeptember

P.P.
Wettingen 1
5430

Kedves Magyar Barátaim!

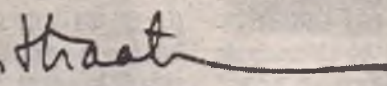
Sorsotokat régen ismerem, az otthoniakét és a menekültekét egyaránt. Mostelőször írok Nektek, Európában szétszórta magyaroknak. Nektek két hazát adott a végezet, az otthoniaknak csak egy jutott és az is veszőben van: a templomok diledéznek, a hit kialvóban van, Mindszenly Bátoros már egy esztendeje halott. Csak akkor van remény a meggyötört magyarság és a szükségben szenvedő Egyház számára, ha a Prímás örökségéhez hűek maradunk és példáját követjük.

Amikor Máriacellben a múlt év május 15-én a Bátoros temetésén gyászbeszédet mondtam, szent fogadalmat tettem, hogy a nagy halott harcát a vörös tirannizmus ellen továbbfolytatom és a vasfüggöny mögötti magyarokban igyekszem tartani a lelket szeretet-adományaimmal. Ebben a munkában már huszonnyolc éve segítenek nekem Nyugat-Európa összes népei. Ez alkalommal Rátok is gondoltam, noha azt mondták nekem, hogy sok magyar emigráns már elfelejtette a múltat s nem igen akarnak az otthoniak szenvedéséről hallani. Ezt nem akarom elhinni. Ezért írom ezt a levelet.

Barátaim és jövőküm „Speckpáternak” neveznek, mert a háború után az éhező német népnek – egykori ellenségeinknek – Flandriában szalonnát gyűjtöttem. Az volt az „Ostpriesterhilfe” első akciója, ma már egy nemzetközi szervezet. Elsődleges feladatunk, hogy a kommunista országokban a lelkipásztorokat és híveiket segítsük, az ottan menekülteket támogassuk és a missziókról sem feledkezzünk meg.

Több mint huszonnyolc esztendőn át kolduló beszédek tartottam. Az orvok ezt megtiltották. Most csak levélen keresztül szólhatok az emberek szívéhez és pénztárcájához. Ti is voltatok elnyomottak és menekült sorsban élők. Most talán már jobban meggy sorsotok. Számíthatok rátok is?

Ez a kis rögtönzött lapocska fényt vet arra is, amit a magyarokért tesztek. A szeretetnek ezt a nemes szolgálatát tovább akarom vinni. Gondoljatok arra, hogy a ti támogatásotokkal a szeretet eljut oda is, ahol Krisztus az Egyház tagjaiban könnyezik.

Werenfried

A VISSZHANG

a mi részünkről Pater Werenfried levelére legyen erőteljes és mindenekelőtt hálaankától és meleg felebaráti szeretetünktől színezett.

Ő ismeri a mi sorsunkat. Finom érdeklődésére válaszoljunk azzal, hogy megismerjük az általa alapított hatalmas művet.

Nemes célkitűzését ismertessük meg barátainkkal és honfitársainkkal.

Anyagi támogatásunkkal mutassuk meg, hogy nem felejtettük el a múltat és szenvedő testvéreink sorsa is közel van hozzánk.

Segítünk pedig azért, mert emlékezünk azokra a segélyekre, melyeket kaptunk s amelyek segítségével mai rendezett életkörülményeinket megteremtettük.

Adományok beküldésének módját lásd a 13-ik oldalon.

Az apostoli hitvallás teológiai magyarázata

Hiszek Jézus Krisztusban... a mi Urunkban

Az apostoli hitvallásnak a középső és leghosszabb része Jézus Krisztusra vonatkozik. A második cikkely így szól: Hiszek a Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban. Az Úr Jézus istenfiúságát majd a következő cikkünkben tárgyaljuk.

A Szentírás Jézust többfajta címmel ruházza fel. Nevezi Messiásnak, Dávid fiának, Krisztusnak, Isten Bárányának, Istenfiának, Emberfiának, Közvetítőnek, Igének, Prófétnak, Szentnek, Üdvözítőnek, Isten Szolgájának. Mindezek az elnevezések Jézus személyének vagy küldetésének más és más árnyalatú tulajdonságát emelik ki. Egyházi használatban lassanként e hármas elnevezés: Jézus, Krisztus, a mi Urunk került előtérbe és nyert felvételt a Hiszekegyben is. Jelen közleményünkben e hármas elnevezés kifejtésére szorítunk.

1. A név «Jézus» egy személynév és jelenti magát a létező, konkrét és személyes egyediséget. Krisztusra alkalmazva, jelenti azt a konkrét embert, aki Máriától Betlehemben született, aki Názáretben nevelkedett, aki a kereszten meghalt, aki feltámadt és a mennybe ment. A «Jézus» mint személynév a zsidóknál különböző változatokban volt használatos. A latin «Jesus» a görög «Jesus»-ból ered, ez viszont a zsidó «Jesua» vagy «Jehosua» görög átírása. Jelentése: Isten a segítség, Isten a szabadító, Isten az üdvösség. Amikor az angyal megjelenik Józsefnek álmában, hírül hozza neki, hogy a születendő gyermeket Jézusnak nevezzék, mert ő szabadítja majd meg népét. Krisztus személynéve tehát egyben küldetését is megjelöli: ő a próféták által előre-hirdetett Szabadító.

Manapság sokan Jézus és az Egyház küldetését az emberiség szociálpolitikai felszabadításában látják. Jézus elsősorban a szegényeknek szociális jellegű felszabadítását, a gazdag kizsákmányoló osztályok uralmának a megdöntését tűzte volna ki céljául. Az Egyháznak a jelenben is az lenne a feladata, hogy állandóan az elnyomott osztályok érdekét védje. Ilyenformán az Egyházat a marxista osztályharccal lehetne kibékíteni. Azonban semmi sem áll távolabb az evangéliumoktól és az Úr Jézus szándékától mint a mindennapi politikába való beavatkozás. Ha ezt akarta volna, Pilátusnak nem mondotta volna, hogy az ő országa nem e világból való (Jn 18, 36) és egészen más eszközöket ragadott volna meg. Az angyal különben is megmagyarázta, hogy Jézus mily értelemben lesz szabadító: «Fiút fog szülni — Máriáról van szó —, akit te Jézusnak nevezel, mert ő szabadítja meg népét

bűneitől» (Mt 1, 21). Isten tehát azért választotta ki a születendő gyermek számára a Jézus nevet, mert az lesz a feladata, hogy népét a bűntől megszabadítsa, Istennel kibékítse és így az üdvösséget meghozza. Az Egyháznak is az a feladata, hogy a világ végezetéig Krisztus küldetését folytassa. Szt. Péter pünkösdkor így foglalja szavakba az Egyháznak e feladatát: «Tartsatok bűnbánatot... és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára» (Ap. Csel. 2, 38). Természetesen a keresztényeknek az állam és hazájuk iránt is vannak kötelességeik, s kell, hogy e polgári és hazafias kötelességüknek is a keresztény szellemben tegyenek eleget, és ennyiben minden szociális igazságtalanság ellen sikra szálljanak. Az Egyház erre a kötelességükre figyelmezteti is őket, sőt arra is felhívhatja figyelmüket, hogy olyan pártokhoz ne csatlakozzanak, amelyek világnézeti vonatkozásban szöges ellentétben vannak az evangélium tanával. Azonban az Egyháznak nem ez az elsődleges feladata, hanem a Krisztus-hozta bűnbocsánatnak és üdvösségnek a hirdetése.

2. «Krisztus» a görög «Christos»-ból ered és nem egyéb mint a zsidó «Masiah» szónak a lefordítása, amely annyit jelent mint «felkent». Tudjuk, hogy az ószövetségben királyokat és papokat olajjal kentek fel. Az olajjal való felkenés szimbólikusan kifejezésre juttatta, hogy az illetők különlegesképpen Istennek vannak szentelve, hogy Isten mintegy a saját szolgálatára fenntartja őket magának. Jézusra alkalmazva, e szó Krisztus kezdetben inkább egy funkcióját jelölte, azonban idővel, — már az újszövetségi szentírásban is — Jézusnak személyes neve lett. A zsidók reménysége ősidők óta a jövőbe irányult, azt az embert várták, aki majd Isten összes ígéreteit valóra váltja. S mivel királyt is várták benne, egyes írók az eljövendő szabadítót felkentnek, tehát messiásnak nevezték. A zsidók elnyomtatása idején az a felfogás is alakult ki, hogy a Messiás majd politikai síkon felszabadítja őket s visszaállítja Dávid királyságát. Ahhoz semmi kétség nem férhet, hogy az evangéliumok szerint Jézus valóban az istenküldötté Missiás volt. Az angyal, amikor megjelenik Máriának, e szavakkal jellemzi a gyermek küldetését: «Méhedben fogansz és fiat szülsz... Az Úristen neki adja atyjának Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége» (Lk 1, 31-33). Az Úr Jézus azonban sohasem nevezte magát kifejezetten messiásnak, mert ismerte a zsidók politikai

jellegű reménységeit és nem akarta őket tévhitükben megerősíteni. Inkább azon volt, hogy az apostolokat rávegyesse arra, hogy benne az igazi Messiásnak hiteles lelki vonásait felismerjék.

A múlt század racionalista szentírás-magyarázói kétségbe vonták, hogy Jézus kezdetől fogva messiási küldetésének a tudatában volt. Sajnos, újabban egyes katolikus teológus is hasonló nézeten van. Megkülönböztetik a feltámadás előtti és a feltámadás utáni Jézust. Szerintük csak a feltámadás előtti Krisztus volt egy történelmi személy, de róla vajmi keveset tudhatunk, mert a szentírók már a feltámadás után írták könyveiket. Ezért az evangéliumok a feltámadt Krisztusba vetett hitüket tükrözik, s a feltámadás már nem történelmi tény. Ezzel szemben azt mondjuk, hogy ha igaz is, hogy az apostolok és evangélisták a húsvéti hitük fényében szemlélték Jézus földi életét, ebből nem következik, hogy Krisztus földi életét meghamisították. Ők bizony a feltámadás előtti Krisztus életét akarták leírni és azt le is írták. S minthogy számukra Krisztus feltámadása is dönthetetlen tény volt, nem is helyezték szembe a feltámadás előtti és utáni Jézust, szemükben mindig ugyanazon Jézus Krisztusról volt szó. Ami pedig Jézus messiási öntudatát illeti — még ha Sz. Tamással el is fogadjuk, hogy Krisztus tapasztalati ismeretében haladás történt — semmi kétség nem férhet ahhoz, hogy kezdetől fogva ismerte messiási és megváltói küldetését. Már gyermekkorában mondotta Máriának és Józsefnek: «Miért kerestetek? . . . Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?» (Lk 2, 49). A pusztában elutasítja a Sántát, aki evilági hatalmat ígér neki, ha őt elismeri urának. Jézus tudatában van annak, hogy neki az Atya akarata szerint kell Messiásnak és Megváltónak lennie. Ha feltámadása után majd mondja is, hogy minden hatalom mennyben és földön neki adatott, a messiás-királyi hatalmát földi életében nem gyakorolta. S nemcsak valamilyen homályos tudata van messiási küldetéséről, ismerete kiterjed a megváltás módozataira is, tudja, hogy a zsidók majd kiszolgáltatják a főpapoknak, hogy halálra ítélik, keresztre feszítik, de harmadnapra feltámad (Mt 16, 21-23; 17, 22-23), hogy Péter majd megtagadja (Mt 25, 34) és Judás elárulja (Jn 13, 21). S mennyire jellegzetesek szenvedése előtt mondott szavai: «Ne üritsem ki a kelyhet, melyet az Atya adott nekem?» (Jn 18, 11). Igaz ugyan, hogy a racionalista exegeták épp e szövegeket az apostolok későbbi hitével magyarázzák, de be nem vallott kiindulópontjuk mindig az, hogy Jézus nem ismerhette a jövőt s ezért a jövőre

vonatkozó kimondásai későbbi betoldásoknak köszönhetőek. Ám az ilyenfajta magyarázatok, melyek inkább egy ideológiai alapra, mint igazi szentírási érvekre támaszkodnak, nem lehetnek meggyőzőek. Jézus a négy evangélium egyöntetű tanítása szerint tudatában volt messiási és megváltói küldetésének.

3. Jézus a mi Urunk. A zsidók ismerték az udvariasságból történő «úr»-megszólítást is, azonban főképpen Istent és a királyt nevezték urnak. Az apostolok is urnak nevezték Jézust és Ő ezt helyeselte is: «Ti Mesternek és Urnak hívtok engem. Jól teszitek: az vagyok» (Jn 13, 13). Sőt Jézus szerint az ő királyi hatalma felülmúlja még Dávidét is, mert ez a zsoltárban prófétai ihletében Jézust, a jövőbeni Messiást, Urnak szólította (Mt 22, 44). Jézus királyi hatalmára egy másik hitcikkkel kapcsolatban még visszatérünk. Annyi azonban bizonyos, hogy amikor az őskeresztények Jézust Urnak nevezték, burkoltan a legtöbb esetben már Istennek is minősítették, hisz óréa ruházták azokat az elnevezéseket, amelyeket az Ószövetség egyedül Istennek tulajdonított. S mivel Jézus földi életében nem vette igénybe királyi uralmát, sőt a többieknek szolgálni akart (Jn 13, 14), a feltámadásban azt az isteni megnyilatkozást látták, mely által Jézus a neki kijáró királyi hatalom teljes birtokába jutott.

Szent Pálnak Krisztusra vonatkozó himnusza is ezt a felfogást tükrözi: «Külsejét tekintve olyan volt mint egy ember; megalázta magát és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten felmagasztalta és minden mást felülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr» (Fil 2, 7-11). S az apostol felfogása szerint «senki sem mondhatja, Jézus az Úr, hacsak nem a Szentlélek által» 1 Kor 12, 3). Krisztus uralmának a megvallása tehát hitünk alapjához tartozik és az Egyház nem távolodik el az apostolok tanításától, amikor imáit így fejezi be: «A mi Urunk Jézus Krisztus által».

A Hiszekegy nem filozófiai tételeket foglal össze, hanem hitünk alapigazságait sorolja fel ima alakjában. Ezért az apostoli hitvallást ne csak értelmi aktussal tegyük magunkévá, hanem hittől éltetett reménységgel forduljunk Jézus Krisztushoz, a mi Urunkhoz s várjuk a világ végén történő dicsőséges eljövételét, mint ahogy az őskeresztények is tették, amikor így imádkoztak hozzá: «Maran atha, jöjj el, Uram Jézus!» (1 Kor 16, 22; Jel 22, 20).

Prof. P. Mehrle Tamás OP

Egy halálos ördögűzés?

A Majna melletti Klingenbergben meghalt egy 23 éves diáklány, Anneliese Michel. Az eset nem okozott volna különösebb feltűnést, ha előtte nem végeztek volna rajta exorcizmust. De így nagy volt a felhárdulás, az egyházellenes erők megmozdultak és azonnal büntetőjogi kivizsgálást követeltek, újságírók koptatták tompára tollukat és a «legsötétebb középkorba való visszaeséséről» írtak, — mert a leány halála és az ördögűzés szertartása között minden áron okozati összefüggést kerestek. Még az olyan komoly lap, mint a «Deutsche Zeitung — Christ und Welt» is így írt az ügygel kapcsolatban: «Kilenc hónapon át tartó eredménytelen exorcizmus után az ördögűzés áldozata végre meghalt». Az ilyen és ehhez hasonló állítások természetesen fülbemászó zene az egyház ellenségeinek s azonnal készek is az ítélettel: az egyház bűnös Anneliese Michel halálában! S hogy milyen könnyen és gyorsan megszületik és terjed az ilyen hiedelem, arra is álljon itt egy példa. Egy manheimi újságíró így írt az ügygel kapcsolatban: «Micsoda egyház az, amely fejlődő életek védőjének tolja fel magát, ugyanakkor, már meglévő életeket rombol szét?!» Már ezért is szükségesnek látjuk, hogy tájékoztassuk olvasóinkat s tárgyilagosan, minden elfogultság nélkül vázoljuk a történeteket.

Az első, amit meg kell jegyeznünk az, hogy a vizsgálatot lefolytató aschaffenburgi államügyészség megállapítása szerint, senkinek sincs aktív szerepe Anneliese Michel halálában. A fiatal tanítónőjelölt a szülői házban halt meg ez év július 1-én, anélkül, hogy hozzátartozói észrevették volna. Szülei tanúvallomása szerint élete utolsó napjaiban elutasított magától minden táplálékot. Hogy az államügyészség mégis foglalkozik az ügygel, ez azért történik, hogy kivizsgálja, nem vádolható-e valaki orvosi segítség igénybevételének elmulasztása miatt.

Az eset megítélésénél nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy az exorcizmust a fiatal leány és szüleinek kifejezett kérésére végezték el rajta, — miután az orvosi tudomány minden kísérletezése addig csődöt mondott. 1969 és 1973 között egy ideg orvos, majd 1973-tól 1975-ig egy würzburgi orvosnő kezelte őt anélkül, hogy az epileptikus rohamokat gyógyítani, vagy legalábbis enyhíteni tudta volna. Ez év elejétől azután a leány kifejezett kérésére nem részesült további orvosi kezelésben.

Az exorcizmus szertartása volt Anneliese Michel és szülei számára a végső reménység. Justin Wittig, a würzburgi egyházmegye püspöki helynöke szerint

a főpásztor csak azért adott engedélyt a szertartás elvégzésére, hogy ne fossza meg e kétségbeesett embereket utolsó reménységüktől. Különbösen is, nagyon merész fantázia kell annak feltételezéséhez, — akár hisz valaki az ördög hatalmában, akár nem, — hogy bárkinek is halálát okozhassa egy imádság, melynek ez a magja: «Megparancsolom neked, tisztátalan lélek, akárki is vagy, hogy távozz ebből az emberből!» A Római Szertartáskönyv az exorcizmus végzőjének szigorúan a lelkére köti, hogy a betegnek ne próbáljon gyógyszerrel, de még orvosi tanácsot sem adni. Ezt bízta a beteg orvosaira. A würzburgi püspök is jóhiszeműen, abban a hitben adta meg az engedélyt az exorcizmusra, hogy a beteg leány továbbra is orvosi kezelésben részesül és ezt nem ördögűző imádsággal próbálják helyettesíteni.

Valójában azonban a beteg leány már hónapok óta nem részesült orvosi kezelésben, mégpedig az ő egyenes kívánságára, mert attól félt, hogy zárt intézetbe utalják be s mert meg volt arról győződve, hogy rajta már orvos nem segíthet.

A közvélemény körében keletkezett hisztériás riadalom és felzúdulás érthető. Ez következménye egyrészt annak az ún. haladó teológiai irányzatnak, amely tagadja a gonoszlélek létét és így igyekszik kirekeszteni a keresztény tanításból. Következésképpen másrészt azoknak az elmúlt években bemutatott filmeknek is, amelyek az exorcizmust sötét, embertelen manipulációnak mutatják be. Holott az exorcizmus valójában «nem mágia, hanem ünnepélyes, Krisztus és az egyház nevében Istenhez intézett imádság, hogy az Úr adjon védelmet a gonoszság hatalmával szemben» (Lexikon der Theologie und Kirche).

A legújabb hírek szerint a würzburgi püspök az ügy kivizsgálására külön bizottságot létesített az államügyészségi vizsgálatokon kívül is. De addig is, amíg e vizsgálatokat minden oldalról lefolytatják, már most meggyőzhető minden józan gondolkodó embert a tény, hogy egy imádságnak semmi köze sem lehet egy gyermekkorától kezdve epileptikus beteg halálához.

Az imádság nem öl, hanem gyógyít. Erre számtalan példa áll rendelkezésünkre mind a múltban, mind a jelenben. Ha az imádság ölni tudna, ezt már rég felfedezték volna az emberek és fel is használták volna, mint nyomtalanul működő, perfekt gyilkolási lehetőséget.

MEGYESI ANDRÁS

USA-ban tartották a 41. Eucharisztikus Világkongresszust

Harminc bíboros, köztük Lékai László esztergomi érsek és primás, több száz püspök, a papok és szerzetesek ezrei és több mint egy millió hívő, katolikus és nem katolikus keresztény vett részt Philadelphiában a 41. Nemzeti Eucharisztikus Világkongresszuson. A záró-ünnepségen megjelent **Ford elnök** és beszédet mondott, melyben hangoztatta: Amerika 200 éves jubileumát ünnepli. Visszaemlékezik a történelmi eseményre, hogy Philadelphiában, a testvéri szeretet városában, (ezt jelenti a város neve) hirdették ki 200 évvel ezelőtt az ország függetlenségét, kifejezve egyben az isteni Gondviselésbe vetett mély hitüket is. Ettől a hittől — folytatta az elnök — Amerika sohasem szakadt el. Ellenkezőleg, ez a hit bátorította a népet a szabadsághoz való ragaszkodásában, a vallás- és a lelkiismereti szabadság tiszteletében. Ez az alapvető szabadság nem csak az alkotmányban jut kifejezésre, hanem a törvényben is és be van írva a szívünkbe.

Az elnök felhasználva az ünnepélyes alkalmat, megköszönte az Egyháznak a több békét hozó világ felépítésében vállalt szerepét, valamint a világnak adott szellemi és lelki értékeket. Sok millió férfi és nő számára az Egyház lelki menedék, szellemi iskola és az erkölcsi ideálok biztos letéteményese — mondotta Ford és hozzátette: az Egyház a legnemesebb emberi értékek hirdetője és védelmezője. Egyetértünk az Egyházzal abban is, hogy az elvilágiasodás, a szekularizálódás veszélyezteti ezeket az értékeket. Osztjuk az Egyház küzdelmét az élet megbecsülése érdekében és azal is egyetértünk, hogy az Egyház vizsautását minden olyan próbálkozást, amely az életet nem tiszteli. Ford elnök kiemelte, hogy a család feltétlen megbecsülése és védelme hitünkünk fákad mély meggyőződésből ered.

Az egyes gyűlések szónokai különböző megvilágításban tárgyalták azt a nagy szellemi és anyagi éhséget, amelytől az egész emberiség ma szenved.

Sorra vették a világon jelentkező szellemi, lelki, anyagi, erkölcsi éhséget, az Isten utáni éhezés különféle formáit, de nem vesztek el az elméleti előadásokban és eszme-futtatásokban, hanem rámutattak arra, hogy a keresztény hit tettekkel való megvallása milyen vá-

laszt ad az éhség sokféle megnyilatkozására. A problémát egyszerű szavakkal **Teréz nővér** tárgyalta az indiai Kalkuttából. Teréz nővér ott évtizedek óta azal foglalkozik, hogy társaival együtt az utcáról felszedi a haldoklókat, elviszi a számukra berendezett csarnokba, gondozza őket, hogy legalább életük utolsó óráiban megértse velük Isten szeretetét. Az albán születésű nővér New York felhőkarcolóira utalva megjegyezte: az ott élő gazdagok közt több a lelki-ekben szegény, mint a kalkuttai utcákon elhagyottak között.

Arrupe jezsuita-generális előadásában a krisztusi szeretet mai feladataival foglalkozott. Felemelő jelenség a sok áldozó, — de menjünk tovább Krisztus felé. A vele való egyesülés arra ösztönöz, hogy szeretetéből minél többet megvalósítsunk életünkben és tetteinkben. Az áldozást kövessék a szeretet tettei. Vezessük be, hogy hetente egy napot böjtölünk és a napi koszt pénzbeli fedezetét adjuk oda az éhezők javára. Segítsük a betegeket, az elhagyottakat, az elnyomottakat, a megalázottakat. Ezt a gondolatot **Helder Camara** brazil érsek folytatta. A század szegényének nevezte, hogy az emberiség kétharmada éhez. Ma nem népekben és nem országokban, nem is nemzetekben gondolkodunk. Az evangélium arra bátorít, hogy az egész emberiséget egyetlen családnak tekintsük. Észrevegyük problémáit, szenvedéseit. Meglássuk az elnyomás sokféle formáját és vállaljuk a küzdelmet minden megalázott, éhező, rabságban szenvedő testvérünkért. A brazil érsek súlyosan bírálta a kommunizmus embertelen rendszerét és az egészséges fejlődést hátráltató, akadályozó törekvéseit. Kiemelte, hogy Latin Amerikában a kommunizmus sok tekintetben akadályozza munkájukat.

Az amerikai katolikusok remélik, hogy a kongresszus hosszú évekre meghatározza tevékenységük irányát és a sok egészséges gondolat újabb lendületet ad fejlődésüknek. **VI. Pál pápa** hangsúlyozta: a kongresszus olyan esemény, amelynek az egész világra szóló jelentősége van. Ennek a kongresszusnak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy felépítsük a szeretet civilizációját, amelyről annyiszor beszéltünk. A Pápa **Knox** bíborost, a római Kuria tagját küldte személyes követeként a kongresszusra.

A Magyar Delegáció

Az amerikai püspöki konferencia elnöke, **Bernardini** érsek kijelentette, hogy az Amerikában élő nemzetiségek hazai egyházának képviselőit is meghívják a kongresszusra. Így kapott meghívót a magyarországi katolikus egyház is. **Lékai érsek**, bíboros első megnyilatkozásában jelezte, hogy nagyobb zarán-

dokcsoporttal készül résztvenni a philadelphiai ünnepségen. A budapesti rendszer azonban beleszólt a bíboros primás tervébe. Elvetette a zarándoklat gondolatát és delegáció, küldöttség formájában oldotta meg a kérdést. Azt is Budapest döntötte el, hogy ki mehet a püspökök közül Amerikába és a békepapok

közül kik kísérik a főpásztorokat. Lékai bíboros-primás mellé az Állami Egyházügyi Hivatal kirendelte **Dr. Turányi Lászlót**, **Semptey** budapesti helynök titkárát, **Kádár László** veszprémi megyés, **Kacziba József**, és **Keresztes József** görögkatolikus segédpüspök is megkapta a maga prominens békepap kísérelőjét. Budapesten a kísérelőkről köztudomású, hogy BM-es emberek. Vagyis a kommunista belügyminisztérium megbízottai. A rendszer az induláskor is kifejezte, hogy a delegáció nem a független, hanem az állami rabságba kényszerített, jogaitól megfosztott magyar egyházat képviseli. A Ferihegyi repülőtéren az indulásnál ugyanis ott volt az Állami Egyházügyi Hivatal helyettes elnöke, **Straub István** és egyházi részről **Ijjas József** kalocsai érsek, pápai trónálló. Ijjasnak kellett elmondania a búcsúztatót: «A világkongresszus színe előtt úgy mutatkozik meg delegációnk, mint olyan népnek képvisellete, melyre alkalmazható a Zsoltár szava: Boldog a nép, amely ünnepelhet, és arcod fényében járhat, Uram.»

Pedig jól tudja a kalocsai érsek, hogy a magyar nép igazán nem járhat Isten arca fényében. Ha ezt tehetné, szabad lenne, élvezhetné az evangélium értékeit, a szabad fejlődést, az emberi és istengyermeki méltóság megbecsülését. E helyett a megalázás, rabság, diszkrimináció, elnyomatás a keresztények sorsa Magyarországon. Ijjas érseknek kellett elmondania a búcsúztatáskor azt is, hogy milyen nagy jólétben van az ország népe. A rendszer tudta, hogy a kongresszus témája az emberiséget gyötrő, sokféle éhség. Ijjas így szólt: «Ha majd ott a világ népeinek képviselői az emberiség éhező, inséges családjainak tömegeiről tesznek döbbenetes nyilatkozatokat, a mi delegációnk bátran ismételheti imádságunkat: «Mi jólakunk — hála Isten. Annak is adj, kinek nincsen!» Ha népünk dalos kedve kerül szóba, méltán hivatkozhat küldöttségünk arra, hogy a «jó ebédhez szól a nóta» előtt minden délben templomi harangszó hívja imára azokat, kiknek van munkájuk, van kenyerek, — Istennek legyen hála.» (Új Ember 1976 aug. 8.) — Vajon mit szólhatott ez után, ha hazaérve kinyitotta az újságot és olvasta: nincs zöldség, nincs hús, emelkednek az árak stb.

A delegáció feladata

Néhány nappal előbb a hazacsalogató Magyar Hírek-ben **Bognár József**, a Magyarok Világszövetségének otthoni elnöke, így határozta meg a Lékai bíboros vezette magyar delegáció amerikai feladatát: az esztergomi érseki szék betöltése majd segíti a hazai rendszer iránti «kételyek és zavarok eloszlátását». Pap is akadt Amerikában, egye-

temi tanár, aki június 27-én Esztergom-ban Lékai bíboros névnapjában vett részt, de arra már nem szakított időt, hogy közelebbről megismerje a hazai egyház és keresztények szomorú sorsát, visszatérve Amerikába levélben kereste fel a magyar egyházi vezetőket. Fel-tette a kérdést: Utód vagy ellenlábás? Ezt Lékai bíborosra értve és igyekezett megmagyarázni, hogy a jelenlegi esz-tergomi érsek «az István pápa és Wi-sinszky által képviselt vonalat követi, de lényegében ugyanazon hitért és ma-gyarságért küzd, tőr, szenved és dol-gozik, amiért Mindszenty egész életét olyan csodás szeretettel és maradéktal-anul feláldozta». Így próbálta a magya-rok bizalmatlanságát eloszlatni. A ma-gyarok viszont ezt kérdezik:

Hol van ez a küzdelem?

Ebből semmi sem jutott kifejezésre az amerikai út alkalmával. A rendszer indította útnak a delegációt Budapest-ről. A rendszer washingtoni képviselő-jének megbízottja fogadta a delegációt New-Yorkban. A rendszer írta elő, hogy a piaristák Davon-i házában kapjanak szállást és Antal István hazai piarista tartományfőnököt is elküldte a delegá-cióval, hogy biztosítsa a küldöttség el-lenőrzését. A kommunista delegációk mintájára a hazai delegáció csak hivatal-os összejöveteleken vehetett részt. Lékai bíboros és Keresztes segédpüspök beszédei a hazai problémákat nem érintették. Lékai Doylestonban, aug. 7-én a magyar napon megkockáztatta a kijelentést, hogy odahaza már négy hittan-óra van hetente, sőt a tanulók már kér-déseket is tehetnek fel — de hallgatott a körülményekről, a rendszer jogtalan intézkedéseiről, amelyekkel a hitokta-tást elnyomja. Mindezt az amerikai ma-gyarok éppen olyan jól ismerik, mint a hazaiak. A szentmise után egy magyar asszony megkérdezte Lékai bíborostól: «miért gyötrik a kommunisták a magyar népet?» Magyarország primása szó nél-kül hátat fordított a kérdezőnek. A szovjet típusú delegáció szabályai nem engedték meg a választ.

A magyarok azonban éreztették a de-legációval, hogy szabad világban élnek. Ha a mai hierarchia otthon úgy gondolta volna, hogy kint alázatos hívekkel lesz dolga, akiket a bíborosi illetve püs-pöki ornátus vagy a piros cingulus tér-dre kényszerít, tapasztalnia kellett, hogy tévedett. Amerikában nem megfélemlít-tett, meghunyászkodott katolikusokkal találták szemben magukat a delegáció tagjai, hanem öntudatos keresztények-kel és magyarokkal. Magyar kereszté-nyekkel, akik tudják, mit jelent számuk-ra az evangélium, mit a keresztény ér-tekek, továbbá tudják, mi az emberi és istengyermeki méltóság tartalma! Tud-ják, mit jelent Magyarországnak az ezer éves keresztény múlt, még akkor is, ha volt idő, amikor a hatalom birtokosai ezeket az értékeket elhanyagolták. Az amerikai magyar katolikusok illetve ke-

Fülöp Gergely ezüstmiséje Lyonban

A délfraanciaországi magyarok lelké-sze, Fülöp Gergely június 27-én ünne-pelte meg 25 éves papi jubileumát. A hívek nagy szeretettel köszöntötték lel-készüket, aki immár két évtizeden át szenteli áldozatos papi életét honfitár-sainak. A jelenlévők visszaemlékeztek a magyar forradalom utáni első karác-sonyra, amikor özönlöttek a menekültek Lyon vidékére is és akadt egy me-leg papi szív, amelyik eléjük sietett, gondjaiba vette őket a hontalanság első keserű perceiben. És azóta sem hagyta el őket; gondozza a régieket és az újab-ban érkezőket. Tevékenysége egész Dél-Francinországra terjed ki olyan hí-vőkre, akik száz és száz kilométerre laknak egymástól: Lyon-tól Marseille-ig és Grenoble-tól Toulouse-ig terjedő térségen.

Fülöp atya fáradhatatlan apostoli lel-ke megtalálta a módját, hogyan lehet összetartani ezen az óriási területen szétszórt honfitársainkat. Volt alkalm-am látni, mikor együtt róttuk kis koc-siján az utakat, hogy ismert mindenkit névszerint és már előre mondta, hogy ebben és ebben a faluban mennyi ma-gyar család és kik laknak. Be-belátogattunk hozzájuk és minden otthon lel-ki világa jól tükrözte Fülöp atya sze-rényen, csendben végzett kitűnő apos-toli munkájának eredményét. Mert ez is hozzátartozik Fülöp atya személyé-nek bemutatásához. Órála is el lehet mondani: «Tanításom és igehirdetésem bizony nem az emberi bölcsesség meg-győző szavaiból állt, hanem a lélek és az erő bizonyításából, hogy hitetek ne emberi bölcsességen, hanem Isten ere-jén alapuljon» (1 Kor. 2, 4). Minden si-

resztények kifejezték, hogy azokat a fő-papokat és keresztényeket becsülik, a-kik az evangélium és az ember jogaiért szóban és tettben vállalják a küzdelmet. Ebben a tudatban vonultak fel főleg a magyar fiatalok a Doyleston-i magyar napra. Tábláikra írták: «Szabadságot a szenvedő magyar népnek!» A rajzon bil-incsbe vert kéz, más táblákon Mind-szenty képe és a felírás: «Mindszenty, könyörögj érettünk!» Ezekkel a táblák-kal vették körül az oltárt, amelynél a delegáció és több amerikai magyar pap együtt misézett. A delegáció tagjai las-san észrevették, hogy a szabad ember másképpen viselkedik, mint a terrorral elnémított tömegek. A szabadság és ke-resztény öntudat határozott megnyilat-kozására a delegációt megszállta a fé-lelem. Félszegen, bizonytalanul moz-gott. Félt minden közeledő magyartól, de főleg a hazai állapotokat érintő kér-désektől. Rendszerint csoportosan je-lentek meg. A magánbeszélgetés, illetve meghívás elől idegesen kitértek, mert így akarta a hazai rendszer utasítása.

kere és eredményes munkája mellett megmarad Krisztus egyszerű papjának, fáradhatatlan energiával, természetes, póznélküli jóságával; az az ember, aki-nek mindenkor öröm a társaságában lenni.

Az ünnepi szentmise vasárnap délu-tán négy órakor a szeminárium kápol-nájában örvendetes nagy számban hoz-ta össze a magyarokat. **Mgr. Ancel** Lyon-i segédpüspök volt az ünnepi szó-nok, aki együtt mutatta be a szentmisét az ünnepelttel. Fülöp atya örömmel te-kint végig az odasereglett hívőkön és boldogan megjegyzi és ismétli: «Mind itt vannak!» Mint hálaadó ének hangzik ez a megállapítás a lelkipásztor ajkán.

Együtt ünnepeltek vele franciaorszá-gi magyar lelkész társai is, és együtt mutatták be a hálaadó és kérő áldo-zatot. A hívek könyörgésében mindenki sorrakerült, férfiak, nők, idősebbek és a fiatalok; gyermekek kis versikékkal, mindnyájan szívük örömeivel és melegével köszöntötték lelkészüket. Az ének is gyönyörűen szárnyalt a lelkes ünne-pélyességben.

A szentmise után az udvar árnyas fái alatt már álltak a terített asztalok s a hőség elől odamenekült a nép. Hűsítő italokban, izletes ételekben nem volt hiány. Két magyar lelkész hegedűi elő-csálták a magyar nótát is és következett a távoli otthon emlékeit idéző vidám szórakozás, a honiföld termette bor mel-llett. Fülöp atya fitestvére, aki otthonról idelátogatott, haza viszi emlékét ennek a szívekből fakadó szép ünneplésnek.

Ruzsik Vilmos főlelkész

Hogyan fogja a rendszer odahaza ki-értékelni ezt az utat, majd megtudjuk. Mindenesetre jegyezzük meg a jövőre vonatkozólag, hogy a rendszer a hazai hierarchiát, a bíboros primással az élen, a jövőben is megalázó feladatokra fogja kivezényelni. Ezért egyre nagyobb szükség van arra, hogy a hazai helyzet-tel és egyházi körülményekkel alaposan tisztában legyünk és tudjunk szabad-ságunkkal helyesen élni.

Fábián Károly

A MINDSZENTY EMLÉKBIZOTTSÁG kiadásában megjelent Mindszenty bí-boros színes fényképe még mindig kap-ható; hármasságban: nagy, közép és levelezőlap formában.

A képek a magyar lelkészeknél és 8 München 81. Oberföhringer-Str. 40. alatt rendelhetők meg, darabonként 5 - 3 - 1 DM-ért.

Felülfizetéseket — mivel a képek jö-vedelme a Máriacelli Mindszenty-Em-lékstáció költségeire fordítatik — szí-vesen fogad az Emlékbizottság.

Gondolatok Daniéla halála után

Tizenhárom éves lenne e napokban és most szeptemberben boldogan indulna barátnőivel együtt az új iskolaévbé. Ha 1974 őszén halálra nem kínozza tulajdon édesanyja és annak barátja. Daniéla anyja első, hajótörött házasságából származott. Talán a visszaemlékezés e rosszul sikerült házasságra, talán a gyűlölet a gyermek apja ellen, vagy az anya törekvése, hogy minden áron megtartsa az új barátot, volt az okozója Daniéla tragikus sorsának? Ki tudna erre választ adni, ki lát bele az emberi szív titkos zugába, ahol gondolatok születnek, melyek tettekké érve egy gyermek erőszakos halálát okozzák, melynek nyomán két felnőtt tíz-tíz évre börtön rácsai mögé tűnt el.

Az ítéletet most májusban hirdette ki Münchenben az esküdtbíróóság. Az újságok lehozták a halálra kínzott kislány képét (elsőáldozási ruhában) és a közölt cikkekből elénk tárult egy szerencsétlen gyermek szörnyű sorsa. Az anya munkakerülő és még hozzá kábítószer szedő barátja újra ellopta a család arany tartalékát, hogy megvehesse magának a szükséges «anyagot». A lopást azután a 11 éves kislány nyakába varrta. A «büntetés» nem is maradt el. Közös erővel megkötötték a gyermeket, először ökölrel az arcát verték össze, majd borszíjjal a lábait. A napi élelmiszeradagját felére fogták, s végül már csak egy kis kétszersültet és teát adtak neki. Fűtéscsőhöz kötözött kezekkel halt meg Daniéla.

A két tettes elvette méltó (?) büntetését. De nem a kor, amely kitenyészette őket, amelynek gyermekei. Az a kor, amelyben az emberek csak önmagukat keresik, önmaguk hasznát, önmaguk előnyét, önmaguk élvezetét. Az a kor, amely nem akar hallani lemondásról, önfegyelmzésről, az étellel járó bajok türelmes elviseléséről, hanem elve, hogy kitérjen előlük és mindig s mindenben csak a kényelmes megoldást keresse: a lényeg, ne kerüljön semmibe, főleg lemondásba.

Hogy e két ember beteg? Igen, egy beteg kornak beteg gyermekei. Egy asszony megtúr maga mellett egy férfit, nem mert kenyérkeresőre van szüksége, hanem csak férfire, aki lehet munkakerülő, lehet kábítószer élvező parazita és tolvaj. Ami azután a legszörnyűbb az egész dologban: az asszony odáig megy a férfitől való függésben, hogy kiölte lelkéből a gyermeke iránti szeretet, ösztönös anyai szeretet utolsó szikráját is.

Daniéla azonban csak egy a sok szerencsétlen sorsú gyermek közül, akik osztják az ő sorsát a szenvedésben, a a szülői önzés következtében. A körülmények talán mások, de a lényeg ugyanaz: a gyermek útban van, korlátoz-

za szabadságukat, hogy élvezhessék az életet. Nem lenne azonban teljes a képünk, ha nem térnénk ki még egy szempontra. Daniéla gyilkosai ellen lefolytatott per során a védőügyvéd beszédében nem igyekezett szépítgetni a dolgokat és ártatlanra mosni a bűnösöket. De beszéde kemény vád volt egyúttal a mai társadalom önző életszemlélete ellen is. «Tudjuk jól, — mondta — hogy abban a milióban, amelyben ezek az emberek élnek, ilyen esetek előfordulnak. De azt is tudjuk, hogy nem lenne okvetlen szükséges, hogy előforduljanak! Itt, ebben az esetben el kell marasztalnunk a hatóságok (Sozialhilfe) hanyagságát és a szomszédok nemtörődőségét, akik tehettek volna valamit, de nem tettek semmit!»

Volt idő, amikor egyik ember mindent tudott a másikról, néha talán túlságosan is sokat. Ma viszont, átesve a szamar másik oldalára, túlságosan is jogot formálunk arra, hogy senki ne háborgassa köreinket, senki ne dugja orrát privát ügyeinkbe. Finoman ezt így mondják manapság: az intimszféra tiszteletben tartása. A végén az ember addig bővígeti köreit (intimszféráját), amíg azután semmit sem tudhat meg, vagy semmit sem akar tudni a másikról. Sok esetben még azt sem tudja, hogy ki a szomszédja, kik laknak vele együtt a házban. Ennek következtében nagyon sok egyedülálló idős ember hal meg teljesen magára hagyva a lakásában. A ház lakóinak nem is valakinek a hiánya tűnik fel, hanem legfeljebb a ki nem szedett postaládában felgyülemlt újság és egyéb küldemények. Egy Herfordban élő 61 éves cégvezető a TV-székeében ülve halt meg. Nyolc nap múlva fedezte fel az egyik szomszéd, aki arra lett figyelmes, hogy a TV-készülék éjjel-nappal susterog.

Az ilyen esetek és a kis Daniéla sorsa bizonyítja, hogy milyen végzetes következményei lehetnek, és vannak ennek a divatossá vált emberi elszigetelődésnek, a törődés és felelősségtudat hiányának a másik embertársal szemben. «A mi közöm testvéremhez!» — önző, káini mondat újra itt kísért, újra divatossá vált napjainkban. Elfelejtettük volna, hogy ez egy gyilkos szájából származik?

Az emberi hitelenség így mutatkozik meg a maga teljes egészében és valóságában az emberi önzésben és ennek végzetes kinövésében.

A két véglet: a tolokodás-számba-mező segíteni akarás és rideg közömbösség között van egy arany középút, amit megtalálni nem könnyű, de lehet. A hitből fakadó szeretet és helyesen alkalmazott szeretet ebben a segítő eszköz. Daniéla tragikus sorsa igazolja legjobban annak a krisztusi jövendölésnek

helyességét, hogy a hit és a szeretet megfoghatkozása magával hozza a gonoszság elhatalmasodását a földön. S mi lesz az emberiség sorsa, ha a szeretet, az emberi együttélés alapja és lelke kipusztul a szívekből? Daniéla és Daniélák elnémult ajka már megadta erre a kérdésre a választ. A keresztény hit és az ebből fakadó szeretet lelkületét nem pótolhatja semmi. A jóléti állam egész törvényhozása és szociális gondoskodása sem. Mert csak a szeretet képes legyőzni az emberi önzést, csak a szeretet ösztönöz hűséges kötelességteljesítésre, csak a szeretet közvetít igaz felelősségtudatot mások sorsa iránt.

A világon ugyanis minden csődöt mondhat: a szülői kötelességtudás, a hatóságok köteles gyámkodása, a szomszédok figyelmes törődése.

Az igaz, Istenből származó szeretet azonban soha!

M. I.

RÁKÓCZI - EMLÉKUNNEPÉLY PÁRIZSBAN

Június 18 -20-ig bezáróan **Stephan Géza**, Szatmárnémeti születésű grafikusművész «Ecce Homo» kiállításában gyönyörködhetünk a párizsi Katolikus Misszió nagytermében. Ugyanitt 19-én este végre tíz év után a párizsi magyarok is fogadhatták körükben **Tollas Tibor** emigráns költőnk. Nagyszerű irodalmi estjét követően, másnap vasárnap az ünnepi szentmise után együtt ünnepeltük vendégeinkkel II. Rákóczi Ferenc Erdély fejedelme, az eszmében mindvégig kitartó, soha meg nem alkuvo nagy magyar bűjdösöl születésének háromszadik évfordulóját. A bevezető beszédet **Szöke László** építész mondta, többek között kihangsúlyozva a fejedelem óriási gazdagságát, — birtokai révén az akkori Európa leggazdagabb földesúrá volt, — német feleségét, tehát csupán egyéni meggondolás szerint semmi oka nem lett volna arra, hogy az országban uralkodó Habsburgok ellen fölkeljen parasztjai, kuruc vitézei élén.

De talpig magyar volt, becsületes, az egész nép szabadságáért küzdő lélek, amint **Tollas Tibor** ünnepi előadásában mondotta, összehasonlítva utódaival, az Rákóczi bűjdösésében is kitartott s nem alkudott, amikor a Habsburg-ház vissza akarta adni birtokait s neki szabad hazatérést biztosított, elutasította. Három éves franciaországi tartózkodása után, húsz évig élt Rodostóban.

Az ünnepség résztvevői karöltve a kedves vendégekkel délután fölkeresték a Párizstól kb. húsz kilométerre fekvő Yerres-ben, a fejedelem utolsó franciaországi tartózkodási helyét, ahol ünnepélyes keretek között megkoszorúzták az emlékművet.

SZÖKE KLÁRA

Emlékezés a Fohászkodás költőjére

— születése 200. évfordulóján

Berzsenyi Dániel 1776-ban született a vas megyei Egyházashetyén. Régi nemes család sarja volt. Gyermekkorában sokat betegeskedett, ezért klasszikus műveltségű apja maga tanította. Csak 14 éves korában került a soproni evangélikus liceumba. 1793-ban katona akart lenni. Szándékában apja erélye akadályozta meg. 1795-ben tanulmányainak félbeszakításával szigorú apja mellett gazdálkodni kezdett és római prózáirók mellett mindinkább **Horatius** alkotásai felé fordult érdeklődése. 1799-ben feleségül vette Dukai Takách Zsuzsannát s annak sömjéni birtokára költözött. Gazdálkodott, olvasgatott és verselgetett. Elemi csapások, a franciák magyarországi hadjárata, meg 1811-ben a pénz elértéktelenedése következtében gazdasági nehézségekkel is meg kellett küz-

*Isten, kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke óhajtvá sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.*

*A legmagasb menny s aether Uránjai,
Melyek körülted rendre keringenek,
A láthatatlan férgék, a te
Bölcs kezeid remekelt csudái.*

*Te hoztad e nagy Minden ezer nemét
A semmiségből, a te szemöldököd
Ronthat s teremthet száz világot
S a nagy idők folyamit kiméri.*

*Bizton tekintem mély sírom éjjelét!
Zordon, de ó nem, nem lehet az gonosz.
Mert a te munkád: ott is elszórt
Csontjaimat kezeid takarják.*

denie. Költeményeinek kiadására a pesti, székesfehérvári és zágrábi kispapok támogatásával csak 1813-ban került sor.

1836 február 14-én a somogyi Niklán halt meg. A Magyar Tudományos Akadémián **Kölcsey Ferenc** búcsúztatta. Emlékbeszédében a kiváló költő halhatatlan szellemét méltóképpen kiemelte.

Berzsenyi Dániel költészete a lírában egészen új hangot és formaszerepességet hoz. A nemzeti nagyság régi dicsőségeinek megrázó erejű magasztalását nyújtja. Sajátos egyénisége olyan hangot szólaltat meg, amely a magyar lélekben mindenkor visszhangra talál.

'Fohászkodás' című költeménye nemcsak a magyar, de a világirodalomnak is egyik legfényesebb himnusza:

*Téged dicsőit a Zenith és Nadir,
A szélvészek bús harca, az égi láng
Villáma, harmatcsepp, virágszál
Hirdeti nagy kezed alkotásait.*

*Buzgón leomlom színed előtt, dicső!
Majdan ha lelkem záraiból kikél
S Hozzád közel járulhat, akkor
Ami után eped, ott eléri.*

*Addig letörlöm könnyeimet s megyek
Rendeltetésem pályafutásain
A jobb s nemesb lelkeknek útján,
Merre eröm s inaim vihetnek.*

A szükséges jegyzetekkel **Benkő Ákos** irodalomtörténész és kritikus látta el az elbeszéléseket. A 160 oldalas kötet, amelynek fedőlapján a szerző 1941-ben készült fényképe látható, 27 elbeszélést tartalmaz.

Szirmai Károlyt, aki fiatal korában a maga szerkesztette «**Fény és Sötétség**» című lapjában versekkel is jelentkezett, **Juhász Gyula** «irodalmunk nagy ígéretének» nevezte. Minden más méltatás és kritika helyett idézzük itt a hat és fél évtizeddel ezelőtt írt kritikát:

Szirmai Károly, az ifjú költő, irodalmunk nagy ígérete új ösvényen jár, nemigen befolyásolják az elmúlt évtizedek alkotásai és irányzatai. Az élet és halál, az elmúlás, szomorú hangulatok szépségeiről, eltévedt szegény, magányos emberek problémáiról ír.

Bátor kiállása, ha talán kissé más vonatkozásban is, Adyéhoz hasonlítható, választékos, tömör nyelvezete, szóvirágoktól mentes sorai olykor Babits Mihályra emlékeztetnek, s témaköre, borongós hangulatvilága Kosztolányi Dezsővel vagy Edgar Allan Poe-vel rokon, de egyiknek sem követője.

Főlényes, kiforrott írásművészete alapján versei tanulmányozása közben úgy tűnik, mintha egy nagy gyakorlatlan rendelkező, s nem egy 20 éves költő sorait olvasnám. Az Őszi éjszakák, az Északi szél, a Szótagok zenéje, A halál országában, az Üzenet, a Fény és Sötétség és más versei eredeti szemszögből, újszerűen tárják fel előttünk a «költészet birodalmát».

Lírai miniatűrjeiben nemcsak az irodalom és a zene, de a filozófia komplikált eszközeivel hatol a mélybe, a «halál országának határán is túlra» s röpit minket is hangulatai szárnyán egy ismeretlen világba — a víziók és álmok messzi hazájába.

Juhász Gyula

Szirmai Károly: MINDIG ELVÁLNI VALAKITŐL. St. Gallen, 1976.

Dr. Szirmai Endre, az ismert orvosprofesszor, példás fiú kegyelettel rendez és gondozza innen az emigrációból nemrég elhunyt édesatyja, **Dr. Szirmai Károly** irodalmi hagyatékát. Ez az irodalomtörténeti szempontból fontos munka nemcsak nagy anyagi áldozatot kíván az író fiától, de még több körültekintést, állandó levelezést sok intézettel, folyóiratok szerkesztőseivel, az író barátaival, tisztelőivel és kritikusával.

Szirmai Endre kész minden áldozatra és vállalkozik arra a nem mindennapi erőfeszítésre, hogy innen az emigrációból végezze el a magyar irodalomtörténet számára ezt a nélkülözhetetlen munkát.

Megértjük fiú igyekezetét, ahogy a könyv előszavában írja: «Reméljük, hogy ez a hagyatékredezői munka nemcsak a novellista Szirmai Károlyhoz hozza közelebb az érdeklődőt, de az emberhez, a szerkesztőhöz és a kritikushoz is, emberi-erkölcsi helytállásának szép példáihoz . . . amelyek a mai

olvasó érdeklődésére és megbecsülésére is számot tarthatnak. Ahhoz a Szirmai Károlyhoz, akinek tollát mélységes humanizmusa vezette, aki minden sorával az irodalom ügyét kívánta szolgálni.»

«A magányos óriás» és a «Szirmai Károly műveinek bibliográfiája» c. kötetek után jelent meg az elmúlt hetekben a «Mindig elválni valakitől» című novelláskötet, amely Szirmai Károly könyvben még meg nem jelent, csak folyóiratokban, napi- és hetilapokban publikált, valamint kiadatlan elbeszéléseiből tartalmaz gyűjteményt. Ezek kiadását azért határozta el Szirmai Endre, mivel kritikusok bevonásával úgy ítélte meg, hogy atyja életművének ezek is elidegeníthetetlen részei, sőt önértékük-nél fogva is megérdemlik, hogy mint az író hagyatéka fennmaradjanak.

A novelláskötet az elmúlt hetekben jelent meg a Szirmai Emlékbizottság kiadásában. A könyvet a St. Galleni Magyar Nyomdában állították elő. Előszót az elhunyt író fia, Dr. Szirmai Endre írt.

Szirmai Endre hagyatékredezői tevékenysége közben természetesen gyűjti az atyjához írt vagy a tőle származó leveleket is. Így bukkant rá az értékes Juhász Gyula dokumentumra, amely 1910-ből származik, mikor Szirmai Károly 20 éves volt. (V. J.)

A KULFOLDON ÉLŐ MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSEK VILÁGSZÖVETSÉGÉNEK

európai csoportja Augsburg városában 1976 július 15-től augusztus 31-ig szépsikerű kiállítást rendezett a városháza kiállítási csarnokában. A kiállításban 9 magyar képzőművész vett részt, akik a Német Szövetségi Köztársaságban, Olaszországban és Svájcban élnek. A művészi alkotások izléses katalógusa értékes eligazítást adott a város német lakásainak is, akik élénk érdeklődést mutattak. A kiállítás anyagi támogatására honfitársaink a Magyar Karitászszolgálat útján 1325 DM-t adományoztak. (E. E.)

Mindszenty József EMLÉKIRATAIM

Röviddel azután, hogy átléptem a követség küszöbét, orosz ágyúkat vontattak a Szabadság-térre és azokat mind a követség épületére irányították. Dr. Turchányi is megkapta a menedékjogot. Arra azonban már vagy négy óra hozzat kellett várnunk.

Napok múltán olvasom a külföldi sajtóban, hogy előző nap, mikor a helyzet már végzetesnek kezdett látszani, Nagy Imre maga kérte volna nekem ezt a menedékjogot. A tiszt, aki hivatalos minőségben kísért, ezt nem említette. Hetek múltán arról értesülök a követségen, hogy valaki — egy kideríthetetlen valaki Budapestről — november 3-án számomra Washington-tól menedékjogot kért. Hogy ki volt az, később sem tudtam kideríteni, de ha Nagy Imre tette, nemes lelkületét mutatja.

Amíg Dr. Turchányi azilum-engedélyére várunk, a földszinten tartózkodunk. Hirtelen kiáltás hallatszik: Légitámadás várható! Légmentes pincébe menni! Odalent aztán Kovács Bélával, a Kisgazdapárt volt főtitkárával találkozom, aki most is miniszterként szerepelt — 7 évi szibériai fogság után és betegen. Négy vagy öt vezető politikus társaságában volt és beszélgetni kezdtünk. Kovácsot igaz jellemnek, tisztességes és áldozatra kész politikusnak tartottam. Amikor másnap újra keresem őt a követségen, megtudom, hogy bár menedéket kért, azt nem kapta meg.

Sajtókonferencia a követségen

Egyik magyar származású amerikai kísért fel bennünket. Dr. Turchányi megegyezett vele, hogy együtt próbálnak kijutni az Egyesült Államokba. Dr. Turchányi talpraesett ember volt és kitűnően beszélt az angol nyelvet. Bátorságát mutatta, hogy a követségről kétszer is kiment, hogy budapesti lakását meglátogassa.

Nem elleneztem a tervet. Gondoltam, kint többet tud majd használni ügyünknek. Megszerezte a különböző okmányokat, az orvosi bizonyítványokat s a jótékonysági szervektől a szükséges megbízásokat. A Szabadság térről indultak.

Mielőtt elment, három napig együtt laktunk egy szobában, mert a követséget el nem hagyó követ — érthetően — fenntartotta magának saját szobáit. De vagy tíz nap múltán roppant kedvesen felajánlotta számomra azokat a helyiségeket is.

Vasárnapokon és ünnepeken 9 órakor miséztem szobámban. A követség tisztikara, családtagjaik és eleinte a magyar alkalmazottak is résztvettek azon. Már volt miseruhám és oltárfelszerelésem:

Elment haza, betegen baranyai falujába ... Nagyon sajnáltam s azon töprengtem, hogy mi lesz az ő sorsa?

Egy óra körül a követ íróasztalán mondom el szentmisémet az ő és tisztviselőikara jelenlétében. Nincsen feszületünk, miseruhánk, kelyhünk, de van házikenyereünk és borunk. Kehelynek pezsgőspoharat kellett használnunk.

A követ nobilesan saját hivatalát ajánlja fel nekem. Igazán meghatott, hiszen arra neki is szüksége volt. (Nemrégén érkezett, s felesége sem volt még Budapesten.) A követség tisztviselői, a női alkalmazottak is, ezen az éjszakán ott maradtak az épületben; attól féltek, hogyha elhagyják a követséget, az oroszok elfogják őket. Azt is látom, hogy a bizalmas aktákat égetik. Szó volt arról is, hogy az oroszok be fognak hatolni a követségbe.

A National Catholic Welfare Conference évi 1000 dollárt ajánl fel mindjárt az első időben eltartásomért a követségnek. Ez — gondolom — bíboros testvérem, Spellman New York-i érsek gondoskodására történt, hogy ne érhesse bírálata a washingtoni kormányt a nekem adott menedékjog miatt. Egyébként nagyon jól érintett, hogy hosszú követségi tartózkodásom alatt egyetlen polgár sem tiltakozott az ellen, hogy a kormány menedéket biztosított számomra budapesti követségben.

ezeket az egyik figyelmes amerikai katonapap küldte el nekem Nyugat-Európából. Misémen felolvastam az angol nyelvű evangéliumi részletet. Jött egy nap, amikor a magyar alkalmazottak hirtelen elmaradtak. Felső intézkedésre, úgy értesültem. Itt már bővebb instrukciót kezdtem kapni a menedékjognak Washingtonból jövő értelmezéséről. Ezek szerint magyarok már nem láthatnak engem. A menedékjog tuskáit most éreztem először ... Ellentétben ezzel a később kialakult helyzettel, a követségre érkezésem második napján este felé az egyik követségi titkár arra kér, menjek le a földszintre sajtókonferenciát tartani: az összes Budapesten tartózkodó külföldi tudósító vár engem. Elégé meglepődtem s csodálkoztam azon, hogy ilyen nagy szabadságot élvezhetek menedékhelyemen. Később azonban kiderült, hogy a követségnek nem volt menedékjogi szabályzata. A washingtoni külügyminisztériumból később a követség is megkapta. Attól kezdve nagyon is megszorították kezdeti szabadságomat. Ezt a sajtókonferenciát azonban még megtartottuk. Az újságírók csakúgy zánorozták felém kérdéseiket. Először a

magyarul is tudók kérdeztek, majd a németek, végül az angol-amerikaiak. Utóbbiak számára ott volt még akkor tolmácsnak Dr. Turchányi, a volt politikus s egykori tapasztalt képviselő ...

Első kérdésük: Mit szólok az orosz agresszióhoz?

— A legteljesebb mérvben elítélem.

A második kérdés: Melyik kormányt ismeri el Magyarország törvényes kormányának? Nagy Imre kormányát vagy a Kádárét?

— Nagy Imre kormányát ismerem el Magyarország kormányának. Kádár Jánost idegen katonai hatalom erőszakolta az országra. Abszolút törvénytelennek tartom és elutasítom.

Azután még rengeteg kérdést intéztek hozzám. De ez a kettő volt a legfontosabb. A Kádár-kormány erről a sajtókonferenciáról mélyen hallgatott. Ők tudják, miért. Mi is tudjuk.

Kilátás a követségről

Nyolc napja folyik kis országunk és a főváros hősieles küzdelme a rájuk támadt brutális hordákkal és tank-tömegekkel szemben. A szembenállók ereje szívszorítóan aránytalan. A fővárost nemsokára a temető csendje borítja. Halottak és sebesültek hekatombája az utcákon: hős munkások és egyetemisták ezrei. Hírek szerint csak a nyolc nap magyar halottjának száma 5000-re rúg, sebesültjeit 20 000-re becsülik. Azután elindulnak a deportáló vonatok Szibéria felé, 10-12-18 éves magyar fiúkkal, lányokkal, akik teleírt papírlapokat dobálnak ki a lelakotlt marhavagon réseiben. A vidék még helyenként hősielesen állja a harcot, miközben a Szovjet által kinevezett új Kádár-kormány lapjai, a meghamisított híreket, jelentéseket közlik.

Magyarországot 1944 és 1956 október huszonharmadika között az idegen kommunista megszálló hatalom börtönbe helyezte. Azután tizenegy napig (magam négy napig) újra szabadon lélegzettünk. November negyedikétől kezdve újra Kelet vastömlőce lett az ország: a Vasfüggöny újra lezárult.

Milyen felemelő volt a kis magyar nép erkölcsi ereje, hihetetlen bátorsága, összetartása, embersége, szívóssága. És vigasztaló volt a nagyvilág millió tisztességes lelkének együttérzése velünk.

Mi lett azokból az ígéretek, amelyek a demokratikus hatalmak ígértek a második világháború alatt és után? Szabadságot, egyenlőséget, jólétet ígértek a boldogtalan világ népeinek. S mi valósult meg a világ nagy részében? Bolsevik diktatúrák, deportáció, terror, nyomor és vérözön.

A nagyvilág együttérzése szabadságharcos népem iránt felemelő volt, igen. De a hatalmak szőfecsérlése és mozdulatlan tehetetlensége szegyéne és szomorúsága marad a történelemnek.

A nagyvilág nagyhatalmai attól a Szovjet-hatalomtól félték, amelyet a kis Magyarország fiatal iskolásai oly csúffá tettek egy egész héten keresztül a pesti utcákon. S aztán, a kétségbeesett kiáltásokra már semmi visszhang nem érkezett a nagyhatalmaktól.

Spaak a nagytekintélyű, humanista-szocialista belga államférfiú, az Északatlanti Szövetség főtitkára a Nyugat mozdulatlanságát az egész világ előtt megbélyegzi. Bidault a francia parlamentben ostromozza Nyugat gyengeségét és gyámoltalanságát a magyar ügygel kapcsolatban. Pineau külügyminiszter az ENSZ «roppant mulasztásáról és gyengeségéről» nyilatkozik az Európa-Tanács 1957. január 11-én tartott ülésén. Az UNO úgynevezett határozatait csak a nyugati nemzetek veszik komolyan — állapította meg. A Szovjet markába nevet.

Így a magyar szabadságharc két vesztese: az erkölcsileg lezüllött világkommunizmus és a tétlen, megbénult, erejét vesztett Nyugat lett, az Egyesült Nemzetek Szövetségével az élen.

A Nyugat roppant vak is volt. A bolsevista betyárok — népek kiirtói — nemsokára királyi udvarokban kezdtek szalonképesek lenni. Nyugat miniszterelnökei és külügyminiszterei tülekedve vívtak közelharcot, hogy ki jusson előbb Moszkvába. 1955-56 nagy ténye az, hogy amilyen mérvben megutálták a Vasfüggöny népei az orosz kommunista világot, oly fokban növekedett az elgyengült, lelkét lassan elvesztő Nyugat államaiban a Szovjet befolyása. Tengeri magyar vér is folyt azért, hogy a Nyugat vakhályoga leváljon. De minden áldozat hiába volt.

XII. Pius pápa ugyanakkor magatartásával példát mutatott a világnak. Minden rendelkezésére álló eszközzel küzdött értünk s egyetlen napon három-

Aggaszt az üldözöttek sorsa

Napok múlva értesültem arról, hogy Turchányi Egont lefogták. A követségi magyarok útitársára gyanakodtak, de nem osztottam véleményüket. A Kádár-sajtóban élesen támadták Dr. Turchányit, velem együtt és később elítélték egy k i r a k a t -perben: életfogytiglani fegyházra.

Útitársa könyvből tudtam meg, hogy letartóztatása Tatabányánál történt. A műúton polgári ruhás ÁVO-sok fogták le; kiragadták az autóból. Turchányi szíve felmondta a szolgálatot, földre zuhant és eszméletlenül terült el. Az ÁVO-sok lábánál fogva dobták fel egy teherkocsira. Éjjel társát ugyanazon épületben őrizték, mint Dr. Turchányit, de egy szomszédos szobában. Éjfél után 2 óra körül, a fájdalmas üvöltéseket hallja.

A belgrádi US követségénél intervegniáltam a déli határon átszökők érde-

szor állt a világ elé Magyarorszáért.

Amilyen nagy volt az öröme november 2-án, oly nagy a fájdalma, amikor a magyar szabadságharcot vérbe fullasztották. Mint egy megrettent anyamadar, úgy kelt védelmére megtámadott, megsebzett fiainak s a vallás, a civilizáció és az emberi igazságérzet nevében tiltakozik november 10-i rádiószózatában a «brutális, törvénytelen elnyomás» ellen. Nyíltan szemébe mondja a hatalmaknak, hogy a védelmi háború ilyen embertelen támadással szemben: jogos. Azt kérdezi: közömbössé válhat-e a világ, amikor ennyi ártatlan vért ontanak igazságtalanul. «Bárcsak Isten felköltene tunyaságból, s kiszabadítana a zsarnokkal való bűnrészes-ségeből!» — kiáltja a világ felé.

A pápa magatartása az Egyház álláspontját fejezi ki. Érdekes visszaemlékezni arra, hogy egykori helyettes államtitkára, a későbbi érsek és bíboros, Montini, aki pápaságában utóda lett: Milánóban, Olaszország legnagyobb városában, körmeneten vitte vállán az újra leigázott Magyarország keresztjét a város utcáin, a város egész lakosságának éjjeli fáklyás körmenetén, hogy a saját és az olasz nemzet együttérzését, — (a Cirenei Simon szerepét nem ismerő nagyhatalmak előtt) — a kereszt súlya alatt összeroskadt magyar nemzet szenvedései iránt megmutassa.

Hasonló melegséget, kiállást és együttérzést mutatott Spellman bíboros New-Yorkban. Több mint kétszáz ezer new-yorki az utca kövezetén letérdelve imádkozott, egy éjjeli fáklyásmeneten: a távoli, szenvedő Magyarorszáért.

Ahogy a pápa szól, úgy szólnak legátusai is. A manilai Eucharisztikus Kongresszuson (1956) a Pápai Legátus rámutatott a szomorú magyar események okaira és elítélte az embertelen támadást és a magyar szabadságharc kegyetlen eltiprását.

kében, azért hogy Jugoszláviából az Egyesült Államokba juthassanak. Ez a kérésem eredményekkel járt.

E rettenetes időkben állandóan a hősi halottakra, sebesültekre, deportáltakra, éhezőkre, hajléktalanokra, s a magyar menekülők áradatára kell gondolnom. Az akasztófákra került fiatalokú diákokra... És a rétsági honvédekre, akiknek bűne az volt, hogy kiszabadítottak Felsőpetényen. Pálinkás (Pallavicini) őrnagy kivégzésének hírére márcsak azért is roppant megrendüléssel vettem. Értem kellett meghalnia. Bár lehet, hogy a bosszúállók mindenképpen végeztek volna vele.

Arról is tudósítanak, hogy az Újpesti Forradalmi Bizottság tagjait a Kádár-kormány «népellenes cselekményekért» tartóztatta le, mivel azok a Felsőpetényről visszatérő Horváth Jánost, az Álami Egyházügyi Hivatal elnökét állí-

tólag halálra ítélték(!). S így kapom nap-nap után a szomorúbbnál szomorúbb híreket. A bosszú tobzódik.

Látnom kell az üldözés elképesztő mérvét. Az üldözök tagadják, takargatják, ám az egész világ lassanként megtudja, mi történik az országban...

Amíg élt, édesanyám negyedévenként eljöhett hozzám a követségre; úgyszintén gyóntatóm is. Miután édesanyám nyolcvan évével egyedül már nem utazhatott, hol egyik, hol másik nővérem kísérték. Édesanyám elköltözése után a két nővérem és 1964 őszétől más családtagjaim is meglátogathattak.

Congressman Feighan, a magyarok barátja is eljött hozzám. Amikor Nixon volt alelnök Magyarországon járt és a követséget meglátogatta, a velem szomszédos teremben tárgyalt, de hozzám nem jött be. Kennedy elnök két nővére is itt járt, de csak a követségi szentmisén és szentbeszéden vettem buzgón részt. Szentmisémen megjelenni könnyebbnek bizonyult, mint a látogatásomra engedélyt kapni. Ilyen engedélyt ritkán adtak. Misszionáriusok, katolikus papok, amerikai rabbik, turisták egészen meghökkentek, amikor visszautasításban volt részük. Voltak, akik többször kísérleteztek, de eredmény nélkül.

A követségi tisztviselők családtagjai, sőt távoli rokonaik jöhettek. Ezek látogatása nem ütközött a szabályokba, unokabátyámék azonban nem jöhettek el hozzám aranymisés napomon.

König bíboros látogatásai

König bécsi bíboros-érsek — 1963 után — t ö b b s ö r felkeresett, előbb XXIII. János, majd VI. Pál pápa kérésére. XIII. János pápa minden presszió nélkül — szabad elhatározásomat tiszteletben tartva — érdeklődött: Mennek-e Rómába kúriai állásra, ha ennek fejében a jogilag és tényleg megüresedett püspökségeket szabadon betölthetné. Azt válaszoltam: Ha az Egyház szabadságát biztosítani tudja, nem lesznek akadályai terveinek. Egyébként írásban is kifejtettem erre vonatkozó véleményemet. A State Department ettől kezdve diplomáciai úton továbbította levelezésemet a Vatikánnal. Ez volt az egyetlen levelezési módomból és lehetőségem kifelé, a világ felé. Az US elnöknek többször írtam, nem minden levelemre kaptam választ.

König bíboros pappászentelése 50. évfordulóján, 1965. június 12-én, újra meglátogatott. A Szentatyától meleghangú levelet és egy arany kelyhet hozott számomra. Hálás vagyok osztrák bíboros szomszédomnak azért is, hogy akkor elhozta — egy negyedórára — vendégét is hozzám: Gracias Valerian bíboros érseket, Bombay főpásztorát.

Aranymisémre gyóntatómon kívül csupán a két húgom és három unokaöcsém jöhettek el. A szentbeszédet hallgatóságom többségére való tekintettel angol nyelven mondtam.

Döpfner bíboros (1913 – 1976)

Nagy veszteség érte a német katolikusokat Döpfner müncheni bíboros-érsek váratlan halálával. Az egész világon ismert főpapot a halál júniusban

1913-ban született Hessen-tartomány Bad Kissingen nevű helységében, ahol szüleinek jelentős gazdasága volt. A gimnáziumot Würzburgban végezte s itt

Mindszenty József magyar bíboros-prímást németországi útjának első állomásán, Münchenben Döpfner kardinális meleg barátsággal fogadta, 1972 május 19-én

ragadta el a német püspöki kar éléről, amikor árván maradt a müncheni egyházmegye is. Számunkra is fájdalmas veszteség annak a Döpfner bíborosnak a távozása, aki mindig baráti megértéssel állt az üldözött magyar keresztények mellett: támogatta az emigrációt és segítette az otthoni egyházat.

vették fel a papnevelőintézetbe. Teológiára a római Collegium Hungarico-Germanicumba küldték. Pappászentelése után egyházmegyei szolgálatba hívja főpásztor, akinek halála után XII. Pius pápa őt helyezi egészen fiatalon 1948-ban a würzburgi egyházmegye élére. 1957-ben a pápa berlini püspökké ne-

vezi ki s a következő évben elnyeri a bíborosi kalapot. 1961-ben áthelyezték Münchenbe. Kiválóan kormányozta mindegyik egyházmegyét s maradandót alkotott a német püspöki kar elnöki székében is. Kiemelkedő szerepet töltött be a II. Vatikáni Zsinat alatt, melynek elnökségébe is kinevezte a pápa.

A magyarok iránti jóakarátát és barátságát azzal is megmutatta, hogy Mindszenty bíborost többször is vendégként fogadta Münchenben s ilyen alkalmakkor szinte minden idejét a magyar primásnak áldozta. A máriacelli temetésen is résztvett König, bécsi bíboros érsek mellett.

A sajtó hozta utolsó rádió-elmétkedését, amelyben a bíboros érdekes módon az Istennel való találkozás módját adta elő röviden. Ezt az utolsó elmélkedését haszonnal olvashatjuk mi is. A rádióadás szövege:

Röviddel ezelőtt egyik bérmaútamon beszélgetés közben kérdezték tőlem a bérmaútozók, hogy találkoztam-e én már egyszer életemben az Istennel.

A kérdést nem véletlenül intézték hozzám, hanem sokkal inkább azért, mert ifjúságunk lelkében feltűnő erővel tör fel a kérdés Isten, az Istennel való kapcsolat és az imádság után.

Hogyan válaszoltam én erre a kérdésre? Természetesen «Nem»-mel, ha azt a kérdezők úgy értik, hogy Istennel olyan módon találkoztam, mint emberek találkoznak embertársaikkal, akiket saját szemükkel látnak, akikkel saját nyelvükön beszélnek, akiknek üdvözlésre nyújtják kezüket.

Aztán hozzátettem: «Én már sokszor találkoztam Istennel, de más módon találkoztam vele, mint az emberekkel.»

Válaszomat azután egészen röviden így világítottam meg: «Ha az ember a saját létéről és sorsáról elmélkedik, ha a világban lévő rendről és szépségről eltűnődik, feltámadhat benne a gondolat, a kérdés: Nem áll-e mindezek mögött egy magasabb Lény, aki ezeket teremtette, aki szeret minket, aki egyszülött Fiát küldte hozzánk és Szent Lelkét ajándékozta nekünk?»

Maga Krisztus mondta nekünk — és ezt többször meg is parancsolta —, hogy mi ehhez az ő mennyei Atyjához imádkozunk: beszélhetünk és beszélünk vele. Ez az Isten el van rejtve szemünk előtt, mivel Ő egészen más mint mi és végtelenül nagyobb mindennél. Mégis, mert titokzatosan közel van hozzánk, találkozhatunk vele, ha imádkozunk hozzá, vagyis ha így beszélünk hozzá: «Imádkunk téged, hatalmas Isten, hálát adunk neked, szerető Atyánk, eléd terjesztjük a mi kéréseinket.»

Ha tehát Isten-hitünk, az Úr Jézus Krisztus Atyjában való hitünk élő és mélyen gyökeret vert bennünk, megtapasztalhatjuk újra és újra örömrünk-

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESELTÉK**Belgiumban:**

Bukovec Katalin, 1976 jún. 5-én,
Brüsszelben

Franciaországban:

Meunier Cécile, Michel és Domonkos
Annamária leánya, Echirrolles
Rodriguez Didier, Manuel és Lucsánszky
Teréz fia, Decines
Elekes Katia, Meyrié
Bencsik Antal, Lyon
Szilvia Benoit, Henek - Nagy,
1976 máj. 1-én, Lens

Németországban:

Horváth Mihály, H. Károly és Varga
Julianna fia, 1976 jún. 20-án, München
Varga Beatrix, V. Péter és Mórath Ibo-
lya leánya, 1976 jún. 20-án, München
Maurer Péter, M. Artur és Zárug Zsu-
zsanna fia, 1976 jún. 13-án, München
Zdimirovics Valentin, Zd. János és
Salamon Etelka fia, 1976 máj. 27-én,
Singenben

ben és bizalmunkban Isten közelségét.
Ilyenkor nyugodtan mondhatjuk: Talál-
koztunk az Istennel.

Ez a találkozás végbemehet egy egy-
házi ünnepen, az istentisztelet alatt, a
mindennapi imádság közben, vagy a
teremtett világ szépségének elragadó
szemléleténél — nekem is pompás hegy-
csúcsokon töltött óráim felejthetetlen
találkozásaim voltak Istennel.

Aztán találkozhatunk Istennel a szük-
ség idején. Éppen ezzel kapcsolatban
mondhatja valaki kritikusan: «Milyen
gyakran imádkoznak hívő keresztények
például egészségük helyreállításáért és
nem nyernek meghallgatást.» A hit
azonban mélyebben lát. Én már kétszer
is voltam Lourdesban olyan betegekkel,
akik ott gyógyulásukért imádkoztak.
Mindkét ízben mély benyomást tett
rám, ahogyan ezek a betegek — látszó-
lag meg nem hallgatva — megújult erő-
vel és hittel hazatértek és ráhagyatkoz-
tak betegségükben Isten elrejtett szán-
dékára.

Engedjék meg, hogy a nagy nyári
vakáció idején mindnyájunknak azt kí-
vánjam: Nyerjük el azt a kegyelmet a
szabadság idején, hogy a mi látható,
mindennapi világunkon túltekintve
meglássuk Istent, aki mindenben és min-
den fölött van és aki hozzánk is közel
van.

A zsoltáros szavaival (26. zsolt.) fe-
jezem be elmélkedésünket:

«Szívem azt sugallta: Keresd tekin-
tetét!

Uram, a Te arcodat akarom keresni.
Ne rejtse el előlem arcodat.»

Bencze Barbara Bianka, B. István és
Szathmári Katalin leánya, 1976 júl. 11.
Münchenben

Gombár Gabriella, G. József és Patarai-
ca Ilona leánya, 1976 máj. júl. 18-án
Münchenben

Lakatos Péter Pál, L. Pál és Dózsa Juli-
anna fia, 1976 júl. 25-én, Münchenben

Zsidai Zsuzsanna, Zs. István és Németh
Julianna leánya, 1976 aug. 1-én
Münchenben

Schurmann Zsuzsanna Katalin, Sch.
Viktor és Boda Katalin leánya, 1976
aug. 7-én, Münchenben

Szelényi Dániel Tamás, Sz. Gábor és
Hohenberger Helga fia, 1976 aug. 21.,
Münchenben

Gulyás Borbála, Dr. Gulyás Ákos és
Takács Katalin leánya, 1976 aug. 25-én
Münchenben

Buzády Csongor Endre, Dr. Buzády
Tibor és Dr. Szinnyai Éva fia, 1976
jún. 10-én, Münchenben

Schmidt Dániel Kristóf Sebestyén Fe-
renc, Sch. Ferenc és Jávós Eszter fia,
1976 júl. 6-án, Mannheimben

EGYHÁZI HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Belgiumban:

Szóllóssy György és Bodán Éva,
1976 júl. 3-án, Brüsszelben

Franciaországban:

Zsombok Marianna és Jean-Paul Dupont
Bourgoin-Jallieu

Újhelyi Krisztina és Alexandre Doutsas,
Beaune

Erős Géza és Romanov Mária, La Roque-
sur-Pernes

Németországban:

Köhler László és Skultéty Andrea,
1976 júl. 10-én, Neubiberg/München

Svájcban:

Szegedi János és Dardoise Jocelyne,
1976 júl. 9-én, Prilly-ben (VD)

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

Ausztriában:

Ékes Géza, 1976 május 7-én, Linzben

Salmen Margit, 1976 ápr. 14-én, Linzben

Mesterházy Ferenc, 1976 ápr. 25-én,
Thalhamban

Molnár Viktória, Linz

Gyűrű Pál, 1976 máj. 7-én, Linzben

Halász Brigitta (csecsemő), 1976 máj. 7.
Linzben

Szórád István, 1976 máj. 27-én, Linzben

Meiszner István, 1976 máj. 31-én, Wels

Belgiumban:

Vadász Brigitta, orsolyita kedvesnővér,
72 éves, Brüsszelben

Geng Péterné szül. Holz Ella, 84 éves,
1976 jún. 25-én, Brüsszelben

Franciaországban:

Désy Zoltán, 78 éves, Gagnes-sur-Mer

Till Imréné szül. Pavlicsek Katalin, 53 e.
Villeurbanne-ban

Csonka Ilona orsolyita nővér, 75 éves,
St.Didier-au-Mont-D'or-ban

Borszegi Miklós, 55 éves, Marseille-ben

Laffers Pál, 1976 márc. 3-án, Marc-en
Baroeul-ben

Bondor István, 1976 március 8-án,
Roubaix-ban

Németországban:

Biró Zsigmond, 85 éves, 1976 máj. 31-én,
Münchenben

Kismartoni Dr. Anker György, 82 éves,
1976 júl. 1-én, Münchenben

Kegl György, 74 éves, 1976 júl. 31-én,
Münchenben

Fray József, 82 éves, 1976 máj. 19-én,
Münchenben

Gárday sz. Sólyom Hedvig, 70 éves,
1976 jún. 29-én, Kölnben

Szentmihályi szül. Klapke Róza, 80 éves
Mannheimben

Vörös József, 61 éves, 1976 aug. 8-án,
Münchenben

Bileti Pál, 78 éves, 1976 aug. 19-én,
Münchenben

Svájcban:

Nagy Antal, 52 éves, 1976 jún. 17-én,
Lausanne-ban

Juraskó József, 41 éves, 1976 jún. 24-én,
Genfben

Lázár Róza, 91 éves, 1976 júl. 6-án, Genf

† Dr. Anton Heil

A Svájcban élő magyarok nagy jöte-
vője, Dr. Heil Antal távozott az élők
sorából aug. 3-án. Tiroiban töltötte sza-
badságát családjával együtt s ott érte
a váratlan szívbénulás. Luzernban he-
lyezték örök nyugalomra. — **Bőröcz
József**, a Keresztény Magyar Munkás-
szövetség elnöke írja róla:

Neki köszönhetjük, hogy a Magyar
Munkásszövetség önálló szervezettel
bír a Svájci Keresztény Országos Szak-
szervezeteken belül. Az ő közreműkö-
désével értük el, hogy tagjainkat az
országos munkanélküli pénztárnál elő-
nyösen biztosíthattuk. Neki köszönhet-
jük a tagjaink számára előnyös kollek-
tív-biztosítást is s hogy a 60 éven felüli
menekülteknek is van lehetőségük be-
tegyeződésbe való felvételre. Dr. Heil
intézte el a kormánynál, hogy menekült
magyarokat hozhattunk Svájcba az
olasz és az osztrák táborokból. Minden
ügyben hozzáfordulhattunk, s még az
egyes menekültek esetében is hajlandó
volt közbenjárni és segíteni. Mindig
rendelkezésére állt a szegényeknek és
számos magyar menekültön segített.

Több mint ezer ember volt a temeté-
sén Luzernban. Köztük számos Bundes-
rat, Ständerat és 100 parlamenti képvi-
selő. A Keresztény Magyar Munkásszö-
vetség is nagyobb számú küldöttséggel
képviseltette magát a temetésen.

TEOLÓGIAI KURZUS INNSBRUCKBAN

A Felkelő Nap országából jött Innsbruckba P. Nemeshegyi Péter S. J. teológus az európai magyar papság egy részéhez, hogy előttük lemérje a második Vatikánium 10 éves eredményét, hatását.

Az elmúlt zsinat, ha nem is hozott új dogmákat, forduló pontot jelent az Egyház életében. A négyszáz éves ellenreformáció most ért véget. A zsinati atyák a súlypontok átrendezésével a Krisztus adta hitnek újabb arcukat nyújtják, mely az ősegyháztól kezdve sokszor változott.

Tizenegy pontban foglalta össze mondanivalóját az előadó. Jézus élt, meghalt és feltámadott érettünk; Ő az Atya-Isten egyszülött Fia, ki a Szenleket, az isteni hűség lelkét adta avégből, hogy higyjünk, reméljünk és szeressünk.

A népi nyelv használata a liturgiában közelebb vitt sokakat az Atyához. A «Nyílt» Egyház jelentkezése ugyan nem hozott azonnali eredményt, de közelebb került az elszakadt testvéreinkhez anélkül, hogy a lényegest feladta volna. Igaz, a zsinat sok kilengést okozott, de lassan mégis csak helyreáll az egyensúly. A 400 éves eltávolodás nem megy máról holnapra. Nagy súlyt helyezett a második Vatikánium a populus Dei, az Isten népe szerepére: Egyház a Krisztus testeként élő új nép, család. A kollegialitás meghirdetésével közelebb hozta a püspököket a pápához, a papokat a püspökökhöz, a híveket pásztoraikhoz.

Az Általános Papság nem jelenti azt, hogy minden hívő feljogosított a szentmise végzésére, hanem azt, hogy valamennyi hívő Krisztus Lelke által vezetett aktív tagja legyen az Egyháznak.

A zsinat sokféle megkötöttségtől oldozta fel a híveket s ezzel utat nyitott az önállóságához, de egyben a személyi felelősséghez is.

P. Nemeshegyi, aki 20 éve él Japánban, sokszor megfordult Dél-Vietnámban, Dél-Koreában és Hongkongban s így személyes élményeivel tudta tarkítani mindvégig lebilincselő előadását.

P. Dittrich Imre C.op.

ÚJ MAGYAR HITTANKÖNYV

A Burg Kastl-i Magyar Iskolabizottság kiadásában, Dr. Iván László Kastl-i hit-tanár szerkesztésében és a Danubia Nyomda előállításában végre megjelent az annyira hiányzó részletes magyar hittankönyv. A 282 oldalas vászonkötésű könyvet 30 kép díszíti. Ezzel a könyvvel nemcsak a Kastl-i Magyar Gimnázium gazdagodott, de az egész magyar emigráció is megkapta azt a komoly bibliai alapon és a katekizmuson felépült könyvet, amit Mind-szenty bíboros annyira sürgetett. Örülünk, hogy ez a gondolat halála után

egy évre megvalósulhatott. — Megrendelhető: Ungarisches Gymnasium, D-8455 Kastl ü. Amberg; Amerikában: Dr. Papp Gábornál, 16403 Southland Ave. Cleveland, OH. 4411. — Ára: 8.— Dollár, vagy 20.— DM.

AZ ÉSZAK-FRANCIAORSZÁGI MAGYAROK

pünkösdi zarándoklata az idén június 20-án hozta össze a híveket, mégpedig a Cambrai érseki székhely melletti Walincourt-ban. A rossz időjárás ellenére szép számmal jöttek össze a három északi egyházmegyéből, még a messzi tengerparti vidékről is. Az eső még a délutáni órákban is visszatért, de ez a jó hangulatnak nem ártott; köszönet a helyi protestáns egyházközségnek, mely tágas otthonát az árnyas kerthelységgel együtt teljesen rendelkezésünkre bocsátotta.

Szentmisénket fél 12-kor a monumentális r.k. Szent Péter templomban tartottuk. Az őszhajú plébános, Lucien Pouille látható szimpátiával fogadta az érkező magyarokat, akárcsa saját híveit, akik közül többen az utolsó padokba tömörülve hallgatták a szépen csengő magyar énekeket. Az elmélkedés a p ü n k ö s d i hittitokba kapcsolódva a Szentlélek titokzatos működésére irányította a figyelmet: az Egyházban és a lelkekben miként szenteli meg és viszi az örök üdvőség felé azokat, akik nem állnak neki ellen. Hűség Krisztus földi helytartójához, Szent Péter székéhez, az Egyházhoz; tiszteletteljes, fiúi ragaszkodás még a legszerényebb képviselőjéhez is, ez volt mindig jele a lüktető lelki életnek. «Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, — mondja az Úr Krisztus, — ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én öbennem, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek» (Jn 15, 4-5).

A szentmise alatt a népének mellett Mme Sülye Lászlóné énekét is hallhatuk. Farsangi találkozónkkor élveztük már ezt a szépen szárnyaló hangot, amely most a nagy templomban még jobban érvényesült. Köszönetet mondunk M és Mme Dinnyés Ferenc családjának is, akikre az egész ünnep megrendezése hárult. Dicséret a Cambrai-i és környékbeli honfitársainknak a meleg fogadtatásért és az ügyes szervezésért. Ki tudja, meddig tarthatott a vidám társasjátékok sora, mert a hangulat egyre emelkedőben volt, mikor nekünk az egyre inkább közelgő eső és az esti óra miatt hazatérésre kellett gondolnunk. Azt hiszem, minden jelenlévő kedves emlékét őrzi ennek a találkozásnak.

Ruzsik Vilmos

ZURICH.

Ez év februárjában alakult meg Zürichben a Svájci Magyar Irodalom és Könyvbarátok Köre (SMIKK). A vezetőség Bozsóki János élénk szervező munkája folytán érdemes tevékenységet fejt ki a magyar nyelv és kultúra ápolása terén. Híreit, közleményeit és irodalmi eseményekről adott beszámolóit a SMIKK sajtókiadású «Értesítő»-ben jelenteti meg. A Bernben tartott legutóbbi vezetőségi ülésen megválasztották a SMIKK első ügyvezető elnökének Saáry Éva író és festőművésznőt. A vezetőségbe rajta kívül beválasztották Simek Pétert (Zürich) és Nagy Györgynét (Bern). A második számú Értesítő szintén értékes tartalommal most jelent meg.

A Kör dicséretes vállalkozásai közé tartozik könyvértékesítő akciója. Ezzel kapcsolatban a vezetőség a következő felhívással fordul az emigrációban élő írókhoz:

«Felhívjuk az emigrációban élő íróink figyelmét irodalmi körünk könyvértékesítő munkásságára. Ajánlataikat kérjük a SMIKK címére a szokásos feltételek feltüntetésével megküldeni.»

(Cím: SMIKK, Postf. 87, 8037 Zürich Schweiz)

Az Életünk szerkesztősége melegen üdvözli a jelentős vállalkozást és sok sikert kíván a Kör munkásságához.

BURG - KASTL.

Az európai nagy- és kiscserészek tengerentúli cserkészvezetők részvételével Königsteinban/Opf. (a nagyok) és Kastl mellett Bärenhofban (kiscserészek) júl. 29-től aug. 9-ig táboroztak. A nagytábor Dr. Kölley György, európai cserkészparancsnok vezette 260 résztvevővel. A kiscserészekét Dr. Fábrián Károly vezette 45 taggal. A nagytábor keretében az idén először szerepelt két iskolatábor is, magyar kezdők és haladók részére 24 tanulóval. Vezette Dr. Jánossy András, Golarics Istvánné és Prezenszky Edith. Tengerentúli cserkészvezető-résztvevők: 7 USA, 4 Ausztrália, 2 Kanada, 2 Venezuela, 2 Brazília és 1 Argentína. A tengerentúli vezetők a nagytábor előtt kétéhetes európai tanulmányi utat tettek.

ÉDESANYÁM, NE ÖLJÉL MEG . . .

Szíved alatt szépen kérlek,
Édesanyám, ne öljél meg!
Az öledbe fészket tettem,
Isten adta hozzá lelkem,
Nagy a világ, majd elférek,
Ne pusztuljak, mint a féreg.
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Értem egyszer esküt mondtál,
Tanúsítja a szent oltár.
Ha esküdhöz hűtlen lennél,
Mevádollak az Istennél.
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Én is keresztvízre vágyom,
Ne vedd el a mennyországom.
Ha irgalmas lennél hozzám,
Imáidat imádkoznám.
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Édesanyád is várt Téged.
Ringatott, ölelt és védett.
Tőled én is ezt esengem,
Szeress engem, tűrj meg engem.
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Tarts meg örökké magadnál,
Ha szíved alá fogadtál.
Érzem, mint dobog felettem,
Aminek a foglya lettem.
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Ne szálljon mint örök átok
Foganásom örömperce.
Érzed, én már benned élek,
Tudd meg, anyámmá kell lenned.
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Ha eldobnál, ki szeretne?
Ki borulna a szívedre?
Napok árát nem számolva
Betegségben ki ápolna?
Szíved alatt szépen kérlek;
Édesanyám, ne öljél meg!

Várja jöttöm egy őrangyal,
Isten küldte szent parancsbal.
Kiterjesztve védő szárnya,
Jaj, ha tán hiába várna.
Hívtál, jöttem, vártál, lettem.
Legyünk egyek most már ketten.
Istennek már megköszöntem,
Hogy itt vagyok az öledben.
Szíved minden dobbanása
Közelebb hoz a világra.
Édesanyám, ne öljél meg!

Hadd örüljek látva Téged.
Ajkadról vett imádságban.
Életemért szíved álljon,
Drága léted hadd kíséren
Itt a földön s fenn az égen.
Édesanyám, ne öljél meg!

Ha beteg leszel, ki ápol meg Téged?
Nem lesz, ki egy pohár vizet adjon
Néked,
Nem lesz, aki lelked üdvéért imádkozzon.

Hisz Isten adott Nékem engem.
Drága jó Anyám, esdve kérlek, ne öljél meg!
Gyertyafényes virágos oltárnál
fogadalmat tettél.
Drága jó Édesanyám, esdve kérlek,
Tarts meg engem s ne öljél meg!

KÖNIGSTEIN.

1976 július 23-án megalakult Königsteinban a különböző menekült népcsoportok egyházközi és országos katolikus egyesületi munkaközössége Németországban. Ezt a munkaközösséget avégből létesítették, hogy a Zentralkomitee der Deutschen Katholiken-ben a menekült katolikusoknak is képviselőjük legyen. Az elnökség tagjai: egy ukrán, egy magyar és egy szlovák. Magyar részről Dr. Rédey Gábort, a Köln-i egyházközi elnökét, választották be. A menekült főlelkészek delegátusa Msgr. Dr. Ádám György magyar főlelkész lett.

† Bierbaum Mária Consuela

nővér, az Isteni Megváltó Leányai külföldi magyar rendtartományának tagja, 1976 máj. 17-én, rohamos lefolyású betegség következtében hatvanöt éves korában Linzben elhunyt. Máj. 24-én temette dr. Balogh Vince plébános a St. Martin-i temetőben. Ha fogadalmas nővér távozik körünkől, akkor életének legünnepélyesebb napjára gondolunk, arra a napra, amikor ifjú szívvel letette fogadalmait: a szegénység fogadalmát, hogy Krisztus legyen a gazdagsága, az engedelmisség fogadalmát, hogy Krisztus legyen a királya. S bár egy ifjú oldalán Isten szent oltára előtt ő is örök hűséget esküdhett volna, lemondott róla, hogy Krisztus jegyese lehessen. A tanuló ifjúságot szolgálta élete nagyobb részében. Most eljött a jutalmazás ideje. Hallja meg az Úr szavát: Jöjj, Krisztus jegyese!

Egy otthoni pap írja:

«Isten színe előtt írom e sorokat. Magyar pap vagyok, aki elutasította, hogy elhagyja hazáját, s aki kész arra, hogy életét az Egyházért feláldozza. Komoly okaim vannak arra, hogy azt gondoljam: a szabad Nyugat nem ismeri eléggé a mi tragikus helyzetünket. Attól tartok, hogy a katolikus egyházban olyan papok és püspökök vannak, akik nincsenek tisztában megaláztatásaink mélységeivel, és kétségbevonom, hogy a mi magyar püspökeink, római látogatásaik során, a Szentszékekkel szemben teljesen őszinték lennének. A magyar egyház a kommunista állam cselédjévé lett. A valóságban nem a főpapi hierarchia kormányozza, hanem a rendszer népbiztosai, akiket a kommunista párt nevez ki, és akik egyben a titkosrendőrség emberei. Az általuk ellenőrzött püspöki iroda nem más, mint az ateista államhatóság végrehajtószerve, és csak a kommunista politika céljait szolgálja. Isten színe előtt és az egész katolikus egyház fóruma előtt tanúsítom, állításaim súlyosságának tudatában, hogy Krisztus fenséges jegyesét itt nálunk nemcsak a becsületére való üldözés, hanem még a kiválasztott iai egy részének árulása révén is az istentagadók rabszolgájává alacsonyították.»

FIGYELEM!

Az Ostprieesterhilfe-nek juttatott adományokat befizethetjük:

Németország Kto. 4789 PSchA München der Volksbank Memingen, mit Vermerk «Kto Speckpater» Büro: 791 Neu Ulm (Donau) Augsburgstr. 37. Tel (0731) 79757.

Ausztria: PSK-Kto 4092.447, Bankhaus Schelhammer & Schattera, 1011 Wien mit Vermerk «Ostprieesterhilfe Kto 1.0.146». Adresse: Postfach 10, 5033 Salzburg.

Svájc: PS-Konto 60 - 17200 der Ostprieesterhilfe, Postfach 902 Luzern.

Belgium: PS-Konto 000-0712388-20 der Ostprieesterhilfe ST.-VITH.

Dél-Tirol: Kto 14/49 Sparkasse der Provinz Bozen, Filiale Brixen, mit Vermerk «Kto Ostprieesterhilfe».

Luxemburg: PS-Konto Nr. 261.94 Oostprieesterhulp.

PÁTER WERENFRIED

így segíti a magyarokat

Az Ostprieesterhilfe általános vezetője a magyarokat, otthon és külföldön 1948 óta támogatja. Nehéz lenne mindent felsorolni. Ezért csak az 1975-ben juttatott segélyeket soroljuk fel.

1. Menekültek gondozása

Osztöndijakra	63.986
Építkezésre	1.200
Járművekre	7.646
Létfenntartásra	9.027
Lelkipásztorkodásra	91.735
Karitatív támogatásra	49.632
Sajtóra	12.300
Osszesen \$	235.526

Az otthoniak támogatására

Osztöndíj	1.230
Építkezésre	366.353
Járművekre	53.961
Létfenntartásra	188.582
Lelkipasztorációs segély	83.366
Karitatív segély	12.204
Ruha, élelem (csak portó)	22.241
Hitoktatásra	3.112
Könyvkiadásra	42.618
Sajtóra	18.500
Osszesen \$	972.167

2. Lényeges támogatást kapnak még a magyarok a Felvidéken, Délvidéken és Erdélyben. Elég legyen megemlíteni, hogy az elmúlt esztendőben az új gyulafehérvári szeminárium építkezéséhez P. Werenfried von Straaten 265.000 \$ támogatással járult hozzá.

3. A természetbeni támogatást Magyarországon és Erdély felé (ruházati cikkek és élelem) csak hozzávetőlegesen lehet meghatározni: a múlt esztendőben kb. 200.000 \$ értékben küldtünk oda csomagokat.

BETŰSOROS KIMUTATÁS

A Burg Kastl-i Magyar Gimnáziumhoz 1975 jún. 10-től 1976 jún. 10-ig
beérkezett pénzzadományokról:

Stipendiumra befolyt összegek:

Kto. Nr. 253 930	DM
Apponyi Alexander, Mainz	500.—
Asztalos János, Gangkofen	100.—
Bárány József, Ravensburg	200.—
Bányász Károly, Borghorst	200.—
Békési István, Schrobenhausen	50.—
Both Pál, Koppenhága	100.—
Baranyai István Dr., Friedberg	1.200.—
Demel Iván Dr., A - Wien	200.—
Dobai Sándor, Liège	50.—
Eperjes Ernő Dr., München	200.—
Fábián Károly Dr., München	250.—
Fülöp Gergely, Ste-Foy-les-Lyon	50.—
Hegyi György, Hertogenbosch NL	50.—
Harangozó Ferenc Dr., München	150.—
Hungarian School Care Club (Dr. Papp Gáboron keresztül)	5.593
Kállay Tibor, Königstein	300.—
Kállay Tibor v., Ringgau-Netra	2.100.—
Kerny Géza Dr., A-Linz	14.—
Lund-i Mindszenty Kommittee, Lund Svédország (Sövény Saroltán keresztül)	1.550.39
Lund Svédország Norvégische Ung. Katholiken (Msgr. Ádámon keresztül)	5.000.—
Nagybali József, Maywood, USA	765.—
Mindszenty Stip. Funds München (Msgr. Ádámon keresztül)	18.480.—
Mindszenty Stip. Funds (Ismeretlen adakozó) Svájc	982.50
Mindszenty Stip. Funds (Ismeretlen adakozó) Fr.	522.50
Németh Ferenc, A-Stoob (Sr. Blesilla-n keresztül)	1.715.—
Nádor Albert, Köln	120.—
Nyers János, Ausztria	28.—
Óry Miklós S.J.	30.—
Osskó Irnák Dr., Velburg	2.400.—
Ruzsik Vilmos, Párizs	25.—
Petrovic Ilona, Aschaffenburg	120.—
Sárospataky N. K., Frankfurt	250.—
Szombath László, Fribourg CH	1.200.—
Szabó Lajos	20.—
Szollár Lajos	50.—
Szumár Lajos, Enschede	193.—
Várkonyi Pál Dr., Saarbrücken	600.—
Verein d. Ungarn, Frankfurt (Ambrus Szaniszlón keresztül)	1.500.—
Wahr Rudolf, Esslingen	300.—
Zergényi Dr., Freiburg	50.—
Zimann Éva Dr., A-Wien	500.—
Egyéb célokra:	
Einrichtung Kto. Nr. 254 508	
Freie Spende Kto. Nr. 251 405	
Baukonto Nr. 253 724	
Angyal Árpád, Baarlo, NL	35.—
Apponyi Alexander, Mainz	500.—
Asztalos János, Gangkofen	200.—
Ambrus Szaniszló, Frankfurt	150.—

Dr. Aurel Ludwig, Chicago (Dr. Papp G. keresztül)	254.37
Bäumli, Kastl	50.—
Bárány József, Ravensburg	600.—
Dr. Bardocz Árpád, München	300.—
Bardocz György, Montreal, K.	261.50
Barath Barbara, Waiblingen	60.—
Bánfai József, A-Ligist	128.95
Bánhidi László, Rümlang	35.—
Berger Gerard, Blaibach/OPf.	100.—
Benda Pál	50.—
Betegh Piroska, USA (Dr. Papp G. keresztül)	254.37
Bodor Alex, Orange Park, USA	35.85
Bogár Andor, Grosserlach	30.—
Bojtos Péter, Osterzell	40.—
Buzáky Lajos, A-Markt	100.—
Csángó János, CH	96.12
Csere Zoltán emlékére, Cleveland, Oh. USA (Dr. Papp G. keresztül)	811.80
Darnóy Pál, München	250.—
Derer Leo, Neu-Isenburg	120.—
Dernóczy Károly, Koblenz	200.—
Dobay Sándor, Liège, Belgium	125.80
Dörer Andor	22.—
Ducz Stefan	22.—
Dudás Sándor, Stuttgart	120.—
Eberswald	600.—
Farkas Ferenc, Arnstorf ü.Landau	500.—
Fejős Ottó, Stuttgart	300.—
Feith Georg, Mannheim	100.—
Fritsch Elisabeth	480.—
Gaal Jenő, Liège, Belgium	111.30
Gall Ferenc, Liège, Belgium	27.87
Gálló G. Burnley, Ausztrália	124.50
Gerebély László, Bethlehem, US	64.75
Gémesi Georg, München	720.—
Giczi Imre, Westorerledingen	50.—
Görgey Ilona, Malmö	97.—
Gratzl Gábor hagyatéka (Eva Eysrich-en keresztül)	235.—
Götz Albert, Kastl	25.—
Hadnagy Imre Dr. Selb	344.97
Haag, München	800.—
Hajtmánszky Margaret, USA (Dr. Papp G.-on keresztül)	254.—
Harangozó Ferenc Dr., München	150.—
Hámor József, Edmonton, Kanada	
Haraszi Erwin Dr., Essen	100.—
Hauth Josef, Türkheim/Bay.	100.—
Hegyi Margit, Stuttgart	
Hille Rózsi, Geroldwil CH	138.—
Honig Mária, Malmö, Sv.	14.10
Hennyey, München	50.—
Illemszky Anna, Washington	249.90
von Inatsy-Pap Elemér, Rösrath	50.—
Ismeretlen, Lake View Bank, Chicago	504.—
Iklódy E. Dr., A-Wien	47.—
Ismeretlen, Svédország	426.36
Jellašich László, Miami, USA	52.—
Juhász Julia, Nürnberg	100.—
Kádár Mihály, Neuss	100.—
Kállay Tibor, Königstein	220.—
Kabdebo János	60.—

v. Kállay Tibor, Ringgau-Netra	1.400.—
Karikás Károly, Yaraville, Ausztrália	145.—
Kellner Ludwig, Westerholt	600.—
Kéler György Dr., Stockholm	80.—
Kertész László, Garfield, USA	258.50
Király Mihály, Downsview, K.	100.—
Kölley György, München	1.600.—
Kleicke Péter, Hamburg	250.—
Kis-György József Dr., Raunheim	500.—
Kiss-Gubik Nándor, Abondant, Franciaország	579.71
Kőhalmy László, München	30.—
Kiss László Dr. CH-Riehen	506.—
Kiss Ulrich, Párizs	100.—
Kolhanek László, Nürnberg	50.—
Kondor János Dr., Neuwied	100.—
Kozma Jenő, Liège, Belgium	111.50
Lakatos János, Duisburg	100.—
Lakatos Bertalan, Stuttgart	120.—
Laffers Zoltán Dr., Bochum	20.—
Lebhaft Stefan, Renertshofen	100.—
Lehmann Heinrich Dr. Böblingen	500.—
Lenk János Dr., Staufenberg	250.—
Lévay Hilda, Raunstein	240.—
Linder Károly Dr., Moorenweis	300.—
Lipécz József Dr., Nürnberg	1.000.—
Lippay Georg Dr., Frankfurt	60.—
Lisinszky János, Pforzheim	100.—
Lisinszky Béla, Pforzheim	100.—
Magyar Stefan, Rockesky	100.—
Mátyás Teréz, Lauingen	100.—
Mödl Karl, Kastl	110.—
Miklós Tamás Dr., Bochum	500.—
Mohács Béla, Unterföhring	50.—
Molnár Pál, Saulheim	20.—
Misángyi Dr., St.Gallen	100.—
Móricz László, Tullinge, Sv.	30.—
Müller Sándor Dr., Neukirchen	500.—
Muri Bertalan, Bochum	100.—
Muth Emőke	50.—
Molnár Julianna, A-Graz	30.—
Nagy Flórián, München	100.—
Nagy István, Koblenz	100.—
Nagybali József, Maywood, USA	628.78
Németh János, Wörth	100.—
Nánay András	124.50
Oláh Ferenc, London	76.20
Pall György Dr., New York, végrendelete, Szadeczky T. k.	1.407.63
Panczél László, Hannover	50.—
Pavlovitsch Milosch Dr., Bonn-Beuel	240.—
Pergovác, Ibbenburen	50.—
Rába Lukács OSP, Lausanne	50.—
Radics János Dr., Kastl	1.200.—
Reisz János, Lauingen	1.500.—
Rész Albert Dr., Stuttgart	125.—
Robesak János	
Sechler Tibor Dr., Baden CH	250.—
Sárospataky Nikolaus, Frankfurt	250.—
Sandi Somogyi Ferenc, St. Salt Lake USA	22.—
Sahin István, Stuttgart	180.—
Seltmann Irene, München	100.—
Sennyey Tamás, Mannheim	360.—
Scheingraber Robert, Frankfurt	100.—
Schön, München	1.320.—
Stirling Gyula, Augsburg- Hochzoll	500.—
Siegler Egon Dr., Gümlingen, CH	600.—

(Folytatjuk)

HIRDETÉSEK

AZ ÉLETÜNK ELFOGAD

hirdetéseket, azok közlését kérjük a Gazdasági Bizottságon át beküldeni:

8 München 81, Oberföhringerstr. 40.

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést!

MAGYAR KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

Többek kérésére közöljük, hogy a Landesbibliothek keretén belül működő

Magyar Könyvtár

szívesen fogadja minden Svájcban élő magyar-nyelven olvasni szerető jelentkezését. A könyvtár használata díjtalan. A könyvek cseréje posta útján történik.

Jelentkezés magyarul írásban. Cím:

Schweizerische Landesbibliothek

Ungarische Abteilung

Hallwylstr. 15.

3003 Bern

TÉTÉNY —

UNGARISCHE SPEZIALITATEN

Inhaber: Bayer Oszkár

München 2. Kreittmayerstr. 26.

Tel. 196393, nach 20 Uhr: 585502

0.7 literes palackolásban:

Debrői Hárslevelű	DM 5.50
Badacsonyi Kéknyelű	5.95
Badacsonyi Szürkebarát	5.85
Soproni Kékfrankos	5.75
Domoszlói Muskotály	5.85
Domoszlói Tramini	6.30
Villányi Burgundi	5.85
Hajósi Cabernet	5.90
Tokaji Aszu 4 Puttonyos	12.40

1 literes palackolásban:

Alföldi olasz Rizling	4.80
Alföldi Kékfrankos	4.80
Téli Szalámi	20.—
Csabai kolbász	17.50

inc. MWST, Preise ab Lager, Preise sind bis zur nächsten Preisliste gültig. Kartonvételnél üvegenként 20 fillér árengedmény. Üveges árut nem postázunk.

Még kapható:

Bayer Oszkár, Ecke Kazmair-Trappentreustr.
Horváth János, München 2.
Tumblingerstr. 28.

«Ne felejtse el a magyar nyelvet!»

jeligére választ kér az

Életünk Gazdasági Bizottságához,

8 München 81, Oberföhringerstr. 40.

egy Franciaországban élő magyar származású, 170 cm magas, szőke, 18 éves leány, aki hozzávaló fiatalokkal levelezni szeretne a magyar nyelv gyakorlása végett.

Rupp László kirendelt fordító

mindennemű fordítást vállal magyar-német viszonylatban.

8000 München 1, Postfach 162.

Telefon: 089/3002162

Svájcban élő 30/163 érettségizett,

helyesnek mondott, házas, természet, zenét szerető hölgy, 10 éves kislánnyal keres korrekt, intelligens, gyermekszerető, rendezett körülményekkel rendelkező férfit házasság céljából. Részletes levelet és fényképet kérek «Kalendorok kerüljenek II.» jeligére az Életünk Gazdasági Hivatalához, D - 8 München, Oberföhringerstr. 40.

Mestervizsgával rendelkező

autó-lakkozó és fényező állást keres a világ bármelyik részén. Elismert Asy-lal és négy éves németországi gyakorlattal rendelkezem. Leveleket «Katalikus» jeligére kérek az Életünk Gazdasági Bizottságához, 8 München 81, Oberföhringerstr. 40.

Diószeghy Tibor hites tolmács és fordító

(magyar-német és német-magyar) Németországban tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít.

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

Tel. 02101/541317

METROPOLITAN VERLAG

CH - 4142 Münchenstein, Teichweg 16. Schweiz

M e g j e l e n t

	DM. = sFr.
Kenneth: Randevu Rómában	24.—
Ezenkívül azonnal szállítható:	
Kenneth: Éjszaka Kairóban	24.—
Kenneth: Neonfény a Nilus felett	24.—
Kenneth: Holdfény Hawaiiiban	24.—
Kenneth: A hermelines hölgy	24.—
Svetana (Sztálin lánya): Hűz	
levél egy jóbaráthoz	13.—
Szabó Dezső: Az egész látóhatár	
I. II. kötet	56.—
Cronin: Réztábla a kapu alatt I. II.	14.—
Erdős René: Santerra bíboros	14.—
Márai Sándor: Erősítő	20.—
Szives megrendelését azonnal teljesítjük:	

METROPOLITAN VERLAG
Sándor Szerday

St. Wolfgang osztrák búcsújáráhely ősszel ünneplő fennállásának ezredik évfordulóját. Májustól-októberig ünnepek sorozata, kiállítások emlékeznek St. Wolfgangra. A megemlékezések egyik fénypontja a St. Wolfgang kápolna restaurálása volt, amely a szent egykori cellája felett épült. Szent Wolfgang 972-994-ig Regensburg püspöke volt.

METROPOLITAN VERLAG

CH - 4142 Münchenstein, Teichweg 16. Schweiz

Nyári könyvajánlata

DM. = sFr.

Nemeskürty: A magyar népnek, ki ezt olvassa	10.—
Kodolányi János: Boldog Margit	9.—
Székely vértanúk 1854 (Kriterion)	6.—
Sütő András: Itt állok, másként nem tehetek (Két dráma)	7.—
Walter Scott: Ivanhoe (Kriterion)	14.—
Unger-Szabolcs: Magyarország története	13.—
Defoe: Bob kapitány	5.—
Krúdy Gyula: Rákóczi harangja	11.—
Rideg Sándor: Indul a bakterház	5.—
Szabó: 13 bíró emlékezik (bűnügyek)	14.—
Szabó: Kék fény (A magyar X. Y. ungelöst)	14.—
Zsigray Julianna: Sugár-uti palota	19.—
Jókai Mór: Óceánia (Fantasztikus regény)	7.—
Tabi László: Tücsök és bogár (Humoros történetek)	8.—
Karinthy Frigyes: Heuréka	11.—
Karinthy Frigyes: Görbe tükör	14.—
Száva István: A nagyságos Fejedelem (II. Rákóczi Ferenc)	6.—
Jan: Batu Kahn + Dzsingisz Kahn + Tatárjárás (3 kötet)	25.—
Simenon: Maigret habozik (3 krimi)	16.—
Agatha Christie: Poirot karácsonya	10.—
Jack London: Messze földön (Kalandos elbeszélések)	15.—
Minden megrendelést azonnal teljesítünk. — Kérje teljes Katalógusunkat új kiadású, vagy használt könyvekre, valamint hanglemezekre. — Díjtalanul küldjük!	

Kemmes nyaralást kívánunk

METROPOLITAN VERLAG
Sándor Szerday

Magyar-német és német-magyar fordításokat

olcsón és gyorsan elvégez, magyar-nyelvű okiratairól hitelesített másolatot készít és — másnyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi —

W. Divy hiteles fordító és tolmács.

D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

Tel. 07541/71391

Jurth Attila törvényszéki hiteles

tolmács magyar - német és német-magyar fordítások elkészítését illetve hitelesítését vállalja:

Salzgries 16/8, A - 1010 Wien.

Tel. (022 2) 63 30 344

A philadelphiai Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából három névértékből álló bélyegsorozatot adott ki a Vatikáni Posta. A 150, 200 és 400 lira értékű sorozat 1,35 millió példányszámban került forgalomba.

Rövid hírek

Ottawában nemzetközi találkozót rendeztek «A 80-as évek rádiója» címmel. A 25 országból érkezett szakemberek egyöntetűen állapították meg, hogy a TV térhódítása ellenére a rádiózásra még nagy jövő vár. Felmérések igazolják, hogy a rádió bizonyos programjai, így a kulturális, a hírszolgálati és tájékoztató jellegű adások iránt megnőtt az érdeklődés. A nemzetközi találkozón a Vatikáni Rádió is képviseltette magát.

Elhagyta Vietnámot az utolsó hat külföldi származású jezsuita szerzetes — jelentette a rend római központja. Vietnámban így mindössze 30 benszülött jezsuita tevékenykedik és végez ezentúl lelkipásztori teendőket.

Assisiben, Szent Ferenc templomában megkezdték a Giotto-freskók restaurálását, amely a szakértők szerint legalább két évig tart, mivel a helyreállítási munkálatokat csak a nyár folyamán lehet végezni. Először a lerakódott porrétegtől tisztítják meg a falakat, majd kémiai vizsgálatokat folytatnak a freskók alap- és szín-tartósságáról. Csak ezek után kerül sor Cimabue műveinek felújítására. A felső bazilika freskói a 13. és 14. századi olasz festészet legjelentősebb alkotásai.

Maria Ward, Lady Jackson neves angol katolikus közgazdászt Erzsébet királynő főrendi méltósággal tüntette ki, így a Lordok Házának tagja lett. A kitüntetett a többi között tagja a Iustitia et Pax pápai bizottságnak, szakértője és képviselője a fejlődő országok problémáinak Angliában.

Kölnben megjelentették Kolping eddig kiadatlan leveleit Mivel az utóbbi években egyre több tudományos munka faglalkozott a nagy apostol életművével, kéziratos leveleinek közzététele egyre sürgetőbbé vált. A kötet Kolping 350 levelét tartalmazza, amelyeket 1837-65 között írt; segítségükkel átfogó képet alkothatunk nagy egyéniségéről.

A löweni katolikus egyetem nemrég ünnepelte fennállásának 550-ik évfordulóját. A jubileum alkalmából a többi között nemzetközi teológiai kongresszust is tartottak, «Hit és társadalom» címmel. Az első előadás az egyetem működéséről szóló történelmi áttekintés volt, a 15. századtól napjainkig.

Albánia lakosságát dekretumban szólította fel a kormány, hogy minden keresztnevet, amely valamely szentre emlékeztet, valódi albán névvel kell felcserélni. Meg kell változtatni továbbá azokat a neveket is, amelyek idegen eredetre vallanak — hangzik a kormány felhívása.

Algériában hivatalosan bejelentették, hogy államosítják az ország összes egyházi iskoláját. A jövő tanévtől kezdve

az a 40 ezer tanuló, aki eddig katolikus iskolákba járt, köteles állami iskolákba iratkozni és tanulmányait ott folytatni. A hivatalos jelentés szerint erre az egyenlőség jegyében került sor, azaz minden gyermek számára egyenlő kiképzési lehetőséget kell biztosítani.

Franciaországban az egyesült családvédelmi szervezetek elnöke családvédelmi minisztérium felállítását követeli az ország vezetésétől. A szervezet 30 éves fennállása alkalmából ez ügyben nyílt levelet intéztek Giscard D'Estaing elnökhöz. A levél rámutat arra, hogy a családjogi reformok, így a válás megkönnyítése, az abortusz engedélyezése annyi negatív tényezőt von maga után, hogy sürgősen hathatós ellenintézkedésekre van szükség Franciaországban.

Etiópiában nemrég választották meg az ország kopt-ortodox egyházának új fejedelmét, a pátriárkát. Addis Abebában 14 millió hívő, közel 200 ezer pap, 500 egyházkerületének több, mint ezer képviselője vett részt a választáson. A kopt hívek többsége az ország északi, Eritrea tartományában él, ugyancsak itt él a katolikus és protestáns hívők nagy része is.

Anglia legrégebb katolikus folyóirata, a The Tablet anyagi fedezetének biztosítására alapítvány létesült. Elnöke a norfolki herceg, tagjai pedig neves személyiségek, közöttük Graham Greene is. A folyóiratot 1840-ben alapították és 1936-ig a midenkori westminsteri érsek tulajdona volt.

Kubában is az egyház legnagyobb gondja a paphiány. Az ország 9 millió lakosából mintegy 4,6 millió katolikus. Hat egyházmegyében jelenleg 97 világi és 10 szerzetespap működik. Misszionáriusok, azaz idegen lelkipásztorok letelepedéséhez a kormány nem járul hozzá. Még olyan kubaiak működését sem engedélyezi, akik külföldön végeztek teológiai tanulmányaikat.

«A Gyermekek Nemzetközi Éve» lesz 1979 — jelentették be Münchenben, a BICE (Bureau Internat. Cath. de l'Enfance) legutóbbi konferenciáján. A tervet üdvözölték a genfi központ tagszervezetei és elhatározták, hogy az egész világ részvételére mozgósítják az ENSZ-et is. A konferencia az év megrendezésének erkölcsi kihatásaiban lát eredményességet.

Tanzániában, a Viktória tó déli részén 15 lepraállandó tart fen a nyugatnémet Lepra Segélyszerv. A tanzániai egészségügyi minisztérium közlése szerint az ország 12,6 millió lakosából legalább 120-150 ezerre tehető a lepra-betegek száma. 1955 óta itt a missziók és egyházi szervezetek folytatják küzdelmüket a betegség ellen.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői

a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot a területükön élő híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1975 január 1-től

14.— svájci frank,

vagy annak megfelelő más valuta, az illetékes magyar lelkészeknek fizessük be.

Csak onnan forduljunk

közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valami oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket

a központi hivatal intéz;

Címe:

Életünk (Unser Leben)

Frongartenstr. 15.

9000 St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is

14.— svájci frank, ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, 25.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 14.— svájci frank
Más országban ennek megfelelő valuta
Egyes szám ára 1.20 svájci frank.

É l e t ü n k — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration
St. Gallen.

Bezugspreis jährlich: 14.— Sfr.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!